

Din poezia naivă a lumii
Dumitru Ichim
Adrian Grauenfels

Din poezia naivă a lumii

***Dumitru Ichim
Adrian Grauenfels
Adrian Munteanu
Alberto Ríos
Julio Cortazar
Hana Fratu***

Tehno: AG

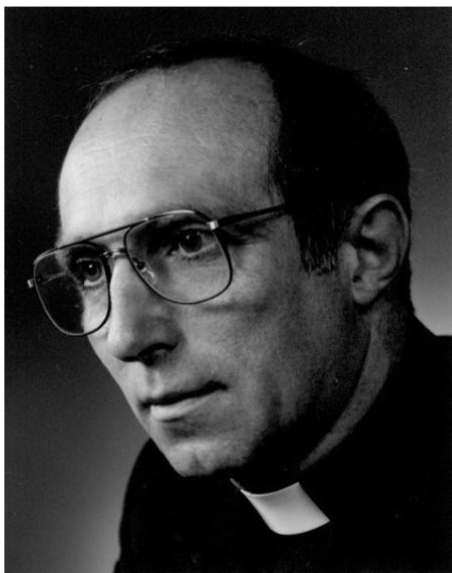
Fotografii: Internet, Pinterest

Editura SAGA 2020

Dumitru Ichim

BIO

ICHIM Dumitru, n. 14 august 1944, comuna Dărmănești, județul Bacău. Poet, eseist și prozator. Fiul lui Dumitru Ichim, cântăreț bisericesc, și al Elenei (n. Cămară). Soțul poetei Florica Bațu. După cele opt clase elementare, urmează cursurile Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamțu (1959-1964). Liceul teoretic, fără frecvență, la Moinești. Licențiat al Institutului Teologic de grad universitar din București (1969). Teza de licență e susținută cu profesorul Petru Rezuș. Între 1968 și 1970 urmează cursuri pentru doctorat, secția Teologie sistematică, la catedra Teologie dogmatică, sub îndrumarea

profesorului Dumitru Stăniloae. Studiază la Seabury-Western Theological Seminary, Garrett Methodist Seminary, ambele din Evanston, Illinois (Statele Unite), și la McCormick Presbyterian Seminary, Chicago, Illinois (1970-1972). Continuă studiile ca bursier al Consiliului Mondial al Bisericilor la Princeton Presbyterian Seminary, Princeton, New Jersey (1972-1973). Îndrumătorul tezei de doctorat, susținută în 1973, e teologul american James McCord. Titlul tezei: *The Orthodox Liturgy and the World*. În 1974 este hirotonit preot al parohiei „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Kitchener, Ontario (Canada). Împreună cu Florica Bațu, conduce emisiunea bilunară de cultură și spiritualitate românească („Romanian Kaleidoscope”), transmisă pe canalul de televiziune patru din Kitchener (1975-1985). În 1978 se transferă la parohia „Sfântul Ioan Botezătorul” din același oraș. Desfășoară o susținută și rodnică activitate în rândurile comunității românești din Kitchener, contribuind esențial la înființarea Centrului Cultural Românesc și la zidirea unei noi biserici ortodoxe române (sfințită la 14 august 1994). Din 1979, face parte din Colegiul redacțional al Cuvântului românesc (Hamilton, Ontario, Canada), unde publică eseuri de teologie și filosofie, poezii și cronici literare. A colaborat la Amfiteatru, Gazeta literară, Luceafărul, Studii teologice, Telegraful român, Vatra (Germania), Revista Scriitorilor Români (Germania), Comuniunea românească (Statele Unite), Drum (Statele Unite), Solia (Statele Unite), Luceafărul (Canada) etc. Editează revista literară Orpheus (din 1988),

buletinul parohial Rădăcini și colecția Vestitorul român canadian (Romanian Canadian Herald). Debutează editorial cu volumul de poezii De unde începe omul (1970), urmat de Sub umbra Sfinxului (1975; în colaborare cu Petru Rezuș), Constantin Brâncoveanu (1981), Melcul (1981), Vinerea Mare (1981), Agape (1982; în colaborare cu Nicolae Novac și Florica Bațu), Biserică și religie la români (1985; în colaborare cu Horia Stamatu), Aparițiile Maicii Domnului la Medjugorje (1989). Autor a trei volume de poeme haiku (Valea nisipului de aur, 1977; Urmele, 1977; Fântâna luminii, 1993) și a doua volume de poeme tanka (Dar în silaba Luminii plângeam orfan și greier, 1987; Pasărea cu șapte aripi, 1993).

Volumul de debut De unde începe omul (1970) anunța un poet bântuit de neliniști existențiale și de blagienele suspinuri lăuntrice, puse toate sub semnul luminii. Ființa divizată între pământ și cer (între lut și vis, ar fi spus Arghezi) dobândește identitatea în transcendent prin participare și vocația divinului. Îndoiala carteziană e doar punct de plecare și prilej de a gândi o suprarealitate spirituală, ilustrată metaforic prin dumbrava purității paradisiace. Căutarea, tăgada, întrebările privesc regăsirea de sine în veșnica esență a omului ca templu (Sfânt Duh). Un trup fizic locuit de altul („Și sunt doi care se luptă; / Eu cu eu, mine cu mine”) și ambele revelate în trupul Cuvântului (mirele sau crinul cosmic). Tăria pe care o jefuiește poetul e un dincolo al firii aureolate, nu al nopții împrejmuitoare. Iar vederea, contemplarea ținutului ascuns

(„ochiul de aproape”), ontologic reprezintă bucuria comuniunii umane cu divinul „înainte de a fi”. Exilul n-a alterat cu nimic această viziune de aspirații teandrice. Dimpotrivă, tot ce a scris Dumitru Ichim după 1975 stă sub semnul nostalgiei sacralului. Atât în cele trei volume de poeme haiku (Valea nisipului de aur, 1977; Urmele, 1977; Fântâna luminii, 1993), cât și în poemele tanka (Dar în silaba Luminii plângeam orfan și greier, 1987; Pasărea cu șapte aripi, 1993) expresia, transfigurând aceleași gesturi argheziene ale ridicării „spre bolți”, nu mai reprezintă decât suportul verbal al unor iluminări interioare („Pe cruce Iisus / Grâul în pământ. Noi toți / Oaspeți ai crucii” sau: „Abis dedesupt / Altul deasupra la fel / Ce rece-i frica // Și cum mă soarbe în ea / Amețitoarea punte”). Volumele următoare: epistolarul Sub umbra Sfinxului (1975), poemul istoric Constantin Brâncoveanu (1981), scenele în versuri din Melcul (1981), prozele din Agape (1982) ori eseul din Biserică și religie la români (1985) sunt meditații pe tema lui „a fi” în eternitate și „a sta”, concomitent, în lumea reală (divină) a binelui și a frumosului. Bucuria trăirii în zăriștea Logosului este întotdeauna exprimată prin cuvinte cu valoare apoftegmatică.

OPERA: De unde începe omul, versuri, București, 1970; Sub umbra Sfinxului, Kitchener, Ontario, Canada, 1975 (în colaborare cu Petru Rezuș); Valea nisipului de aur, poeme haiku, Kitchener, Ontario, Canada, 1977; Urmele, poeme haiku, Kitchener, Ontario, Canada, 1977; Constantin

Brâncoveanu, poem istoric, Kitchener, Ontario, Canada, Romanian Canadian Herald, 1981; Melcul, șase scene în versuri, Kitchener, Ontario, Canada, Romanian Canadian Herald, 1981; Agape, versuri și proză, Kitchener, Ontario, Canada, Romanian Canadian Herald, 1982 (în colaborare cu Nicolae Novac și Florica Bațu; secțiunea semnată de Dumitru Ichim se intitulează: Planeta Ichthys); Biserică și religie la români, Hamilton, Ontario, Canada, Cuvântul românesc, 1985 (în colaborare cu Horia Samatu); Dar în silaba Luminii plângeam orfan și greier, poeme tanka, München, Revista Scriitorilor Români, 1987; Aparițiile Maicii Domnului la Medjugorje, Kitchener, Ontario, Canada, Rădăcini, 1989; Fântâna luminii. 100 plus poeme haiku, București, Editura Apollo, 1993; Pasărea cu șapte aripi, poeme tanka, București, Editura Apollo, 1993. *Poem imaginar dramatic în cinci tablouri*, Cluj-Napoca, 2003. *Floarea fantanilor pierdute*, versuri, Vancouver, Canada 2003; Adânc pe adânc, sacerdoțiu liric, antologie realizată de Ioan Petraș, Ed. Brumar, Timișoara, 2006; (autorul are o secțiune); Psaltirea apocrifă a dreptului Iov, Ed. Eikon, Cluj, 2012; Heshtjet e Pafejuara (Nelagoditele tăceri), ediție bilingvă româno-albaneză, traducere Baku Ymeri, Editura Rozafa, Prishtine,, 2013; Le solitudine della pietra (Singurătățile pietrei), Ediție bilingvă româno-italiană, traducere Maria Niculescu, Editura Ginta Latină, București, 2013; Den Vita Tiden (Timp alb), ediție bilingvă româno-suedează, traducere Dorina Brândușa Landen, Editura Hans Erik Forlag, Skarblacka, 2013; The ideogram of

my Soul (Ideograma sufletului meu), ediție româno-engleză, traducere Muguraș Maria Petrescu, Ed. Gracious Light, New York, 2013; Apa morților, prefată Valeriu Anania, Ed. Eikon, Cluj, 2013; Grădina Reginei Izvana, poeme de dragoste, Editura Cuvântul, Chișinău, 2014; Half of Ring above the Ocean (Jumătate de inel deasupra oceanului), ediție bilingvă, traducere Muguraș Maria Petrescu, Editura Destine literare, Ottawa, 2014; Sarp ele de aramă, prefată Nazaria Buga, Editura Sfântul Gheorghe-Vechi, București, 2014; Antologia Duke vallëzuar nëpër fjalë (Valsand printre cuvinte, Antologie poetică), Editura Albanezul, Bucuresti 2015, ANTHOLOGY OF ROMANIAN VERSE, ediția americană, de Daniel Ionita with Eva Foster, Daniel Reynaud and Rochelle Bews, Publisher: Change2improve Pty Ltd (August 18, 2016)

IMNUL SOARELUI CĂTRE WAKA - TAGA

Oamenii Muntelui,
ai ultimului munte
ce-a vorbit către oameni
tot ce știa despre cer,
pe tobele lunii,
ca fiii de tunet, cu palmele bat:
"Iyahe nakoda, ehage nakoda,
e-ha-ge, e-ha-ge, e-ha-ge,
ehage nakoda....",

dar Omul Alb nu înțelege
nici un grai de-al pădurii,
decât limba-i de sârmă ghimpată
rupând căprioarelor carnea.
El nu a citit "Cartea Zimbrului",
pe care Marea Câmpie ne-a scris-o,
nici "Cartea Vulturilor",
cum să rămâi de-a pururi tânăr,
iubind.

Tot el ne-a spus
că oasele noastre-ar fi albe.
De la Munții-cu-Șira-Spinării-de- Stâncă
și până la Marea Câmpie,
oasele noastre, albele...
Bine-ai grăit, Omule Alb,

fratele geamăn al morții!

Nu pielea,
ci tobele noastre sunt roșii,
ca inima
Atotputernicului Waka-Taga,
ca flăcările
iubirii din arderi de tot,
ca buzele
ce-au sorbit din săruturi rubinul
și cântă
ca duhurile roșii prin arțari:
"I-ya-he na-ko-da, e-ha-ge na-ko-da,
e-ha-ge, e-ha-ge, e-ha-ge,
i- ya-he,e-ha-ge na-ko-da..."

WAPITI

Știu Yoho
de ce apusul sângerează, pe la mijloc,
din coasta Ta dreaptă...

Fiii zimbrilor Te strigau:
„Minune ce-nspăimântă-n Frumos!"
Nu Robson, nu Elbert,
nici altfel de târâte aduse la Cină.

Munte al munților noștri,
Yoho,
vârf și-nceput al minunii,
iartă-ne Vinerea Mare,
hlamida
pe umerii Mirelui Sfânt!

Aseară
la prea curatul Tău iezor
l-am văzut printre pini pe Wapiti,
Regele Cerb
genunchii plecând și podoaba.

Pe lacul Tău
Te odihneai Mire și Yoho.
În genunchi
Wapiti, Regele Cerb,
a sorbit
din chipul zăpezilor Tale,
lin băut-a vârfului Tău
strălucirile plutitorului cântec,
apoi,
cu rădăcinile întoarse în coarne,
vesele brațe întinse spre Tine,
deschizând piatra ospățului de nuntă
a intrat în Muntele Wapiti.

PRE LIMBA LUI WAPTA

Izvorul Alb

a ajuns la noi pe pământ
din cântecul înalt către Yoho.

Fetele

beau seara pe furiș
din limpezimea lui
și privind spre vârful lui Yoho
își pun o dorință în gând.

În limba lui Wapta
și-al cornului de aur al lunii
taina Izvorului Alb
s-ar putea tălmăci
„voal-de-mireasă-cântând”.

Știu ele ce știu...

Îndrăgostite

beau seara pe furiș
și privind spre Vârful-lui-Yoho
zâmbesc între ele
aceluiși dor.

DOLIUL ALB

Omul Alb ne-a vânat
până când dintre noi
au rămas
doar munții și apele
cu numele nostru.

În loc de negru
Muntele Yoho poartă pe vârful
doliul alb pentru noi,
iar despre numele
Niagarei
de ce întrebați ce înseamnă?

"Mireasa nebună..."
a-mbrâncit bolțile cerului
și râde.
E toată îmbrăcată în alb,
culoarea de doliu,
așa cum se poartă la noi
de munte, de apă, de lună.

TEEPÉE

...și trăgând din împrumutul de pipă
l-am rugat
să ne vorbească de teepee,
iar el,
zâmbind peste umărul meu,
cuvântă sie însuși amar:

"Niciodată să nu te încrezi
în cuvintele Omului Alb...
Mereu sălășluirea i-a fost
în afara numelui său.

Teepee
sunt hărțile noastre în formă de con,
din piele de urs, sau de zimbru.

Fiecare lucru are un teepee
pentru duh bântuind lăuntricul lui.
În piatră
e duhul de munte,
în apă
e duh ce-a zburat peste ape,
de-aceea îl vezi după ploaie
cum își rotește coada,
păunul ce-și bea curcubeul.

Iar noi?

Toți - manito de teepee,
ca melcii-n cochilia lor.
Harta e numai o haină
de primenit pentru școală
izvorul apei de foc,
la fel și
ghețarii, muntele, marea...
Noi locuim în nume,
precum în inima îndrăgostiților
duhul roșu al vinului.

Niciodată să nu te încrezi
în cel nenăscut în teepee.
În afara cuvântului
el își are sălașul,
și-atât de departe de numele lui,
că lacul și codrul și marea
sunt scrise de el pe hârtie,
hârtie uscată, vopsită și tare
ca inima Omului Alb.

PĂDURILE ALGONQUINILOR

Numai ei vorbeau limba lor ,
"Pădurile-de-Dincolo-de-Moarte-care-Râd".

Într-o toamnă
au plecat spre "Cascada-Calului-Alb".
Frunze de-arțar
toată noaptea au plâns după ei,
roșii
ca sângele lor din coroana de pene,
ca vocalele Pielor Roșii
plecați într-o toamnă
spre "Cascada-Calului-Alb".

Din când în când Wapiti,
regele cerbilor duși după ei,
cel nevăzut de urmă omenească,
se-ntoarce noaptea spre "Lacul Pomenirii" -
părintele tuturor apelor
cu nume de-al Pieilor Roșii:
"Rubinele-Suspinului-de-Soare".

Numai ale lui
sunt cărările spre "Lacul-Pomenirii"
și ale lunii.

Pe frunte,
împărăteștile-i coarne
poartă rădăcinile
"Pădurilor-de-Dincolo-de-Moarte-care-Râd".

Plecându-se cu-ngenuncherea mare,
Wapiti bea din ele
"Singurătatea-Rotundului-de-Lună",
apoi
din cântecul lor,
roșu
ca flacăra din frunza de arțar.

Dimineața
fiecare copac răsfrângând un Wapiti -
varsă din numele Pieilor Roșii
frunze
care-au sorbit din vinul pomeniților,
plecați, cu drum cu tot,
spre "Cascada-Calului-Alb".

MUSKOKA

Apele lui s-au oprit
pentru ca pădurile de dincolo,
prin oglinzile lui,
să vină tot mai aproape
de spaimetele noastre.

De ce ți-e frică de dorul din noi
ce-adâncul ni-l cheamă
mereu spre dincolo?

Prin liniștea lui
doar cu mocasini de condor
se șoptește
pentru că malul celălalt
e mult mai înalt ca nașterea noastră.

Vino în brațele mele
că numai așa vei putea auzi
cum înfloresc cireșii lui Muskoka,
singura cină-a privighetorilor
din pădurile de dincolo de somn.

Nu-ți fie frică de dorul din noi
cât încă sub brazi
ni-i lotca răsturnată,
cât timp lopețile ei

fâlfâie-n foc rămasului bun
vâlvătaie.

Oare focul acesta
nu-i inima lui Chippewa,
"omul-cu-piele-de-cireș"?

Pe urmele lui va trebui să plecăm
spre malul celălalt.
Tu nu știi că
mestecenii cei mai frumoși
sunt dincolo,
îngăduiți spre veac
doar răsfrângerilor noastre?
Sub coaja lor
sunt bătaile inimii mele,
poemele încă nescrise....

Ce dacă-i timpul lotca s-o adaug
firescului val
și somnului?

Lotca e numai o punte
de la o stea la altă părere,
ca-n manuscrise de mesteacăn
pe care mă grăbesc să le-mbrac
pe malul pădurilor de somn
ale aceluiași Muskoka.

Nu uita,

lasă lumina aprinsă
până când soarele,
la fereastră,
va bate de trei ori
semnul știut doar de noi.

OCHIUL LUI KITCHI MANITO

Genele spicului
seamănă atât de mult
cu genele mielului.
Numai ele cunosc
ochiul lui Kitchi Manito,
duhul
din fiecare lucru.
Grinda seminței
întotdeauna a fost
temelia de piatră-a iubirii.

Pretutindeni - privirea
vistiernicului Kitchi Manito!
Toate lucrurile
sunt darurile ochiului
ca jertfă adusă iubirii.

...și iarăși
întrebat a fost Yoho.
"Spune-ne nouă Începător-de-Lumină:
De unde-i izvodul iubirii?"

Și Yoho tăcea.
Răspunsu-le-a lor Kitchi Manito:
"Din mâinile voastre,
când una alteia-i dor.
N-o căutați prin cuvinte,
c-atât de aproape
e pleava de bobul de grâu.
Lăsați
privirilor voastre vorbirea
până veți fi ochiului cântec.

Fericiți
cei cu inima-n limpede grai
c-adâncul lor pot ca să-l vadă
cu-același ochi
vârf nelumesc al Muntelui Yoho
ce poartă pe umeri de-altar
așteptările Mielului Alb."

UMĂRUL PĂRINTESC AL LUI YOHO

"Și s-a suit în munte. Si era singur."

Din soare,
numai atât ați putut să-nțelegeți?
Doar umbra?

În fiecare seară
pe umăr lui Yoho-i adoarme
durerea ca soare,
unica stea alungată
din părinteasca ogradă a nopții.

Primul născut
singurătăților lui...
Toată averea de-acasă,
umbra - ca ultimă haină
i-a dăruit-o omului,
veșmânt spre ființă,
ca jertfa să-i fie deplină.

"Tu,
Kitchi Manito, prin firea culorii,
au învățat-ai pre oameni
să-i cânte lumina?"

Luminătorul zilei
suspină prin somn.
Desigur visează că-i om.
Fiii Soarelui
îl biciuiesc a doua oară
până la umărul părintesc
al Răstignirii pe munte.

Și era singur,
fără de umbră în noapte.

PRAGUL DE SUS AL LUI YOHO

Sunt păsări de baltă
și păsări de cer,
dar nu de aripă grăiesc către voi
ci de zborul înalt al pragului de sus,
rotit de trei ori în piatra albă de ou,
înainte să se nască aripa.

Trageți perdelele
afumatelor lămpi
și ridicați-vă-n cântările voastre
pe unde norii vă strigă pe nume,
ca să-nțelegeți că pragului de sus
chiar soarele capul și-l pleacă.
Numai pragul de sus e chemare
la Cina de Taină a Fiului Meu.

E prag de păduri, dar nu e doar lemn,
e prag ca de ape,
dar nu e ascuns pe sub lotus,
ci-n inima Taborului din rouă.
Eu sunt ușa !,
a zis Fiul Meu către voi,
nu poartă,
tot ce-ngrădirea și-ar dori mai mult.

Nici țarcul, nici ceairul
nu au pragul de sus,
de-aceea-n
poruncă nouă vi-l las să vă fie
pân' la-nălțimea nourilor voștri,
unde chiar soarele apusul și-l pleacă
să intre-n cămara de nuntă.

Eu și lumina suntem una,
a zis Muntele,
pentru că lumina nu poate fi roasă
de molie, sau de rugina coclirii
și nici jecmănită pe ulița voastră
că pungă nu are și nici hambar să o-ncapă.
Lumina începe măsura de Om
de la cuiul bătut în pragul de sus,
așa cum oul se citește
de-a înaltu-n rotundul de cuib
al Coroanei de Spini.

PRE LIMBA LUI WAPTA

Izvorul Alb

a ajuns la noi pe pământ
din cântecul înalt către Yoho.

Fetele

beau seara pe furiș
din limpezimea lui
și privind spre vârful lui Yoho
își pun o dorință în gând.

În limba lui Wapta

și-al cornului de aur al lunii
taina Izvorului Alb
s-ar putea tălmăci
"voal-de-mireasă-cântând".

Știu ele ce știu...

Îndrăgostite

beau seara pe furiș
și privind spre Vârful-lui-Yoho
zâmbesc între ele
aceluiași dor.

MUNTELE WAPITI

Știu Yoho
de ce apusul sângereă, pe la mijloc,
din coasta Ta dreaptă...

Fiii zimbrilor Te strigau:
"Minune-ce-nspăimântă-n Frumos!"
Nu Robson, nu Elbert,
nici altfel de tărățe aduse la Cină.

Munte al munților noștri,
Yoho,
vârf și-nceput al minunii,
iartă-ne Vinerea Mare,
hlamida
pe umerii Mirelui Sfânt!

Aseară
la prea curatul Tău iezer
l-am văzut printre pini pe Wapiti,
Regele Cerb,
genunchii plecând și podoaba.

Pe lacul Tău
Te odihneai Mire și Yoho.
În genunchi
Wapiti, Regele Cerb,
a sorbit
din chipul zăpezilor Tale,
lin băut-a vârfului Tău
strălucirile plutitorului cântec,
apoi,
cu rădăcinile întoarse în coarne,
vesele brațe întinse spre Tine,
deschizând piatra ospățului de nuntă
a intrat în Muntele Wapiti.

IMNUL SOARELUI CĂTRE WAKA - TAGA

Oamenii Muntelui,
ai ultimului munte
ce-a vorbit către oameni
tot ce știa despre cer,
pe tobele lunii,
ca fiii de tunet, cu palmele bat:
"Iyahe nakoda, ehage nakoda,
e-ha-ge, e-ha-ge, e-ha-ge,
ehage nakoda....",

dar Omul Alb nu înțelege
nici un grai de-al pădurii,
decât limba-i de sârmă ghimpată
rupând căprioarelor carnea.
El nu a citit "Cartea Zimbrului",
pe care Marea Câmpie ne-a scris-o,
nici "Cartea Vulturilor",
cum să rămâi de-a pururi tânăr,
iubind.

Tot el ne-a spus
că oasele noastre-ar fi albe.
De la Munții-cu-Șira-Spinării-de- Stâncă
și până la Marea Câmpie,
oasele noastre, albele...

Bine-ai grăit, Omule Alb,
fratele geamăn al morții!

Nu pielea,
ci tobele noastre sunt roșii,
ca inima
Atotputernicului Waka-Taga,
ca flăcările
iubirii din arderi de tot,
ca buzele
ce-au sorbit din săruturi rubinul
și cântă

OCHIUL NEGRU AL FLĂCĂRII

Pentru cei care știu să plângă,
drumul Muntelui
se oprește până la nori.
Feriți cei care pot să plângă...

Pentru cei care iubesc,
vârful de Munte
e dincolo de cuvinte.
Acolo se vorbește
numai în graiul nou,
așa cum ochiul negru
al flăcării
atât de adânc își hrănește
întreaga-i lumină din jur!

Fericiți nefericiții care
știu lacrima să-și ardă
și să privească prin ea
în tot ce ați fost!
Numai aceia
fiii copilului vostru
vă vor face pre voi,
doar pentru o singură zi
neînserată
vistiernicii
vârfului de Munte.

Fericiți
nefericiții cu inimă curată...

CERBUL DE FLĂCĂRI

Până aici vor urca brazii,
tisa, molidul și pinul.
Câte un smoc de iarbă ici colo
pentru caprele negre
și ȣapul
cu luna de os întoarsă în coarne.

Până acolo
vor fi îngăduie cuvintele
cărora doar vulturul alb
le cunoaște zborul ascuns.
E același vultur
din vremea lui Moise,
luminătorul cărării prin nor.

Dincolo!
Spune-ȣi-mi ce-nseamnă dincolo?
Moartea
e undeva pe la mijloc,
și totuși pe munte.
Dar dincolo,
dincolo de tablele scrise
cu fulger sub grindă de nor,
unde nu mai este nici cuib, nici vizuină,
dincolo mai pur
ca stafia topazei,
"acolo" se pierde din firea-i să fie "acolo",

unde nici măcar trăznetul
nu îndrăznește să urce
spre-a spune fiilor de nor
de legământul Tău.
Tu numai noaptea îți arăți noaptea
spre-a nu-i lua soarelui vederea,
pentru că noaptea proorocului
e focul ce-și arde propriul lui foc,
de-ntuneric spirală-
Tu,
Ție însuși izvor și fântânilor jgheab
cum poți întunecata lumină
s-o-ntorci triumfiular pe cerc?

"Până aici,
ai zis pajurei de genuni să Te zboare
din slovă în cifra întorsului opt
cu crucea în cioc,
la mijloc de nor,
în străfunduri de om
ca-n fântânile pietrei de taină
ale scrisului Tău,
iar Ție ți-ai păstrat
sfetnicul de noapte al luminii.

***

Sub care noapte dormisem
dintru Noptile Tale?
Azi dimineața m-am trezit

lângă cel mai frumos
dintre feciorii munților Tăi,
și bătrânul Avraam îți urca Fiul
pe drum necugetat de om.

Am văzut auzului
cum i se rostesc adâncurile
suflării Tale
că se vedea
până-n străfundul albastrului Tău.
Dincolo de vulturul alb
își ducea fiul lui și al Tău...

***

Am întrebat pe ghidul turistic:
"De ce Muntele a plâns?
Uitați-vă, de sus până jos -
lacrimele lui!
Priviți-le -
pe-obrajii -amândoi
uscata șiroire de sare!"

Eram jos.
Printre turiști, teologi
și alți făcători de gunoaie
la poalele Muntelui.
Ghidul:
"It's a good question, sir!"
și-a început să râdă
râsul cutiilor de pepsi

și al gunoaielor...

Lângă mine...Sau din mine
era plopul tremurător din fiecare frunză?
Se vedea până în glasul lui Dumnezeu
și plopul tremura-n clopoței glasul Lui:
"Avraaaaaaaaame!"

...ame...ame...ame...

Așa striga Tatăl munților noștri
peste cimitirile
nenumăratelor turme de zimbri
fiecare c-o cutie de pepsi stâlcită la cap.
...ame...ame.. ame..

Pe vârful de munte
Avraam junghia
cerbul de flăcării al arderii de tot.
Și Fiul
avea brațele întinse
ca aripile cerbului de flăcări...

"Aceasta s-a făcut
spre pomenirea Mea!

CÂNTECUL SPRE LUME AL MUNTELUI

Ce Notre Dame ne-ar trebui
ca Muntele
să poată intra alături de noi?

Fiul Omului
nu are unde să-și plece capul,
pentru că
Fiul Muntelui de dincolo de nori,
fiul Fecioarei spre noi s-a făcut.

Cum poate o floare de nu-mă-uita
să facă universul mai cald
cu-n singur suspin al culorii,
iar templul nostru
de 40 de ani prin pustie
măcar un singur chivot de trei zile?

Spre ușile noastre îngrozitor de înalte
(Ce bine c-avem trepte,
că Muntele are un loc de cerșit!)
se-aude Fratele cântecului Tău
rostind Cântarea Treptelor:
"Mi-e foame", spune Muntele,
dar trecem pe lângă el
pentru că nu mai avem nici un cer
rămas pentru poze.

"Mi-e sete", plânge Muntele,
dar noi trecem pe-alături
coborând urcării pe trepte...
...și Muntele rămâne
și străin
și bolnav
și prins în închisoare:
"Hei, tu, Visătorule...
batjocorindu-l după gratii,
îl strigă teologul
angajat gardian de tâlhari și poeți.
Cum poate să fie roua mai mare
decât cerul ce-ar putea s-o cuprindă?
Nu cumva spicul Fecioarei
știe ceva mai mult decât norii
îngemănându-și bobul
cu lacrima de mamă?
Iată, Fiul Muntelui de dincolo de nori
se face tot mai mic în brațele ei
că Dumnezeu își pleacă pe umărul ei
capul și coroana de spini.

Străinul
are acum unde să doarmă.
Trei zile și trei nopți -
că numai Muntele are-nălțimea
de dincolo de nor
a tainei ascunsă-n țesutul de piatră
de îngeri niciodată știută...

Ce Notre Dame ne-ar trebui
să poată Muntele acesta
să cânte alături de noi?

Deasupra lumii
se-aude Spicul de Grâu
când Muntele
își strigă Tatăl cântând cu toți munții:
"Ale Tale dintru ale Tale...

YOH0, FRATELE TABORULUI

Ochii inimii mele
s-au întâlnit cu ai Muntelui Yoho
până la glasul
Celui-fără-de- nume.

Cum s-au îmbrățișat
privirile noastre
în presusul albastrului Tău!

"...sărută-mă
cu sărutările buzelor tale,
că sărutările tale,
mai dulci sunt decât vinul..."

Inima bătea
după tropotul nesfârșitelor ape
ale bizonilor,
codri curgându-și apus spre apus,

aşa cum se treieră vremea
până la bobul cel veşnic
al Spicului-de-Grâu.

"...sărută-mă
cu sărutările buzelor tale..."
că inima îmi bate
ca tropotul nesfârşitelor ape...
Iubeşte-mă
cum iubirea nu ştie nimic,
cum izvorul îşi naşte născătorul
neizvorât izvorând
iubirea din iubire...

"Nu ne-am văzut,
mi-a zis Muntele Yoho,
din ziua a patra, când ne-am jucat
de-a luminătorii de noapte,
tu fără de trup,
iar eu luminilor lor
cu-n cântec mai tânăr în grai."

"...sărută-mă
cu sărutările buzelor tale...,
mi-a zis Mirele Yoho,
fii din nou ca atunci,
ieşi din tine
şi vino,
revino în braţele mele:
Luminătorul nopţii,

fără de aripi lumina și-o zboară,
cântă fără de buze,
sărută doar cu sorbirea de foc
și urcă fără genunchiul plecat...
Ieși din tine,
noptilor mele sunt flăcări,
mistuitoarei lumini -
întuneric de foc,
repejuni de genune-n vârtej...

Îmbracă-te
cu sărutările buzelor mele,
veșmânt de heruvimi nepurtat,
nici crinului povești de borangic
neîncercate-n petală prin tors...
și lasa-mă
să te ridic de subțiori
până la ziua a șasea -
poartă de Munte, poartă de om...

Dar ieșind din trup
încuie bine cuvintele tale de jos
cu toată lumina furată din ziua a patra,
pentru că iubirea noastră
va fi întuneric de-atâta lumină.
Ce vor face luminătorii cerului?
Ei încă nu știu că zestrea lor
e-ascunsă-n tăcerea de piatră
zidită în Chipul de om.

De azi înainte
Yoho va fi și numele tău,
nu în oglindă de lampă afumată,
curat și adânc
vei fi și lacului Yoho,
ca ochiul boului din Betleem,
cântecul zimbrului alb
cu coarnele întoarse ca-n stema
împărăteștii coroane
din osul de crai noi.

LA VAMA-NTÂIA, CU YOHO

"Dacă scrii Muntele cu literă mică,
de ce din frică
greșești uneori firul ierbii
torcându-l cu literă mare?"

...apoi Yoho
și-a dezlegat izvoarele,
din cântecul lui să se-adape
cerbii,
pădurile din valea de somn,
soarele
și buzele-mi crăpate de sare.

LA VAMA A DOUA, CU YOHO

La vama a doua
agrăitu-ne-a-n grai omenesc
Înspăimântătorul.

"Ascultați deslușirile pietrei:
Dacă nu aș fi fost
râpilor voastre urcuș
nu v-aș vorbi despre Cale.
Părăsiți celelalte cărări
că numai morții cunosc meșteșugul
să-nmormânteze pre morți.

Din nou,
rostirii - înaltul de apă:
Fiți mării talazul,
și norului
fulg roditor de cer nou.
În toate e focul,
chiar bobul seminței de rouă
îl suie din soare în noi.
De ce fiii mei și-ai Luminii
vă-necați întru curgeri de lacrimi?

V-am dăscălit despre lut și țărână,
pământ din adâncuri de ape,
ce-n umbră de cântec
vorbesc de iubire prin nufăr și lotus.
Cum de-ați uitat Muntelui piscul
înjugându-vă ierbii?

De Munte v-am grăit
că-i aer Suflării,
vântul ce bate
unde vrea, că-i Iubire.
De ce cădeți din Suflarea de Foc,
frunză cu frunză,
lăsând să vă sufle târziul
și ploaia
și noaptea
și glodul?
Cum de-ați uitat
de flacăra-Mi sacră
inimii voastre dând foc?
Fiți foc,
numai focul e martor Luminii.
Suflarea e foc, de-aceea Manitoo
pretutindeni coboară în flăcări
din munte spre om.
Pământul e foc.
Cum altfel ar putea să aprindă
crinul și cedrul de nuntă?

Fiți foc,
apa e foc,
cum Yoho e apa iubirii.
Cupa se-nalță până la Mire
numai când apa
se preschimbă-n
focul nunții din vin.

EPISTOLIA DE JOI A LUI YOHO

Pentru voi
atât pentru cei din latura,
dar și pentru cei
de sub umbra norilor,
din zilele vechi vi s-a spus
că a fi
e de ajuns pentru cină
spaima înaltă când frângeți.

Din coasta voastră
am zămislit
porumbul cu mătasea găngurită-n scutec
și zisu-am vouă,
în zilele vechi
ale zimbrului alb:

"Iată , Fecioara
cu Pruncul în brațe,
vine spre voi!"

Fără de margini -
preeriilor, lumină mare
va fi numele vostru spre piatră.

Pentru voi,
atât pentru cei din latura,
cât și pentru cei
din umbra norilor,
în zilele vechi, din inima voastră,
pe vulturii mei i-am creat.
Inima voastră e mamă de vulturi,
inima voastră e cuibul,
rotund ca sânul
dătător de viață-al luminii,
inima voastră e Manito Ahbee -
tronul Suflării Înalte
al Marelui Spirit,
rotundul
care pretutindeni este
și le plinește pre toate.

Rotundul
în toate-i Suflare,
și-n toți slujitorii Suflării,
e limba de foc ce se pogoară din cer
spre ființarea voastră.

Bateți cu tobele
cum inima voastră știe să bată
Spăimântătorului Munte,

că-i vremea când pietrele strigă :
Yoho,
Yoho,
Yoho -
Spăimântătorul e dincolo de spaimă
suflarea Luminii!
Suflarea e-n piatră,
dar piatra nu suflă ca boul, sau capra,
Suflarea
e-n pământ, e în apă,
și apa e vie și suflă
ca-n gerul senin răsuflatul vostru,
că-i Manito Ahbee.
Cerc dăruit.
Spre cerc
Cerc dăruind
ca spicul înflorindu-și porumbul
spre Spicul din cer -
Fecioara cu Pruncul în brațe,
că numele ei pentru voi
va fi Manito Ahbee.
Numai Iubirea Spăimântătorului
poate să fie
rotundului și mai rotundul
din neamul Spiralei,
din neamul Omega
scrisă cu slova de os a zimbrului alb.

Pentru joia voastră
atât a celor din latura,

dar și de sub umbra norilor
adevăr din adevăr vă spun -
a iubi e de ajuns pentru Cină
când pâinea rotundul și-l frânge.
Cerc dăruit
spre-a fi cerc.
Spre Cerc dăruind
întreaga suflare Suflării.

LACUL LUI YOHO

Marie,
tu nu căutai
pe fiul celeilalte Marii,
ci pe Fiul cuvintelor Lui,
pe cel ce lui Petru
i-a grăit îndelung despre piatră.

Până-n dimineața zilei a treia,
limpezime cu limpezime,
lacul lui Yoho,
la picioarele lui
stătea în genunchi și plângea.

Verdele
a vrut să întrebe:
"Cât de înaltă e lumina Ta
de poate lespede
să și-o răstoarne în piatră?",
dar n-a cutezat

albastrului să-i devină ecou.
Tristețea de verde
e zămislirea tristeții de mamă,
sfidând albastrul mării
pe pragul lui așteptând...

Pe țărm de albastru
orice mamă
își așteaptă fiul pierdut
și mării-l cerșește
cu toate catargele-i rupte.

Dar verdele din lacul lui Yoho
n-a îndrăznit nici către alb,
nici înspre roșu,
ci a rămas între două apusuri,
nefiresc de adânc,
în cuie de alb, în cuie de roșu...
Și-a amintit că Yoho
i-a grăit îndelung despre piatră,
cum Yoho
e piatra răsturnată pe piatră,
nu inimă-mpietrită,
cum ar răsfrânge-o balta
cu spicul rupt al pustiei,
și-a amintit cum Yoho
cânta despre Mire și ușa de noapte.

Pe țărmul lacului Yoho
purtătoarele de miruri din brad

împodobesc candela lor
cu limpezimile pietrei, cântând
până ce muntele Yoho
e nuntă de alb în șoptire spre fulg,
strălimpezimi limpezind
când lacu-i devine
re-munte, oglindă, iubire
și spaima oprită în verde nuntirii...

Marie,
tu nu căutai
pe fiul celeilalte Marii,
ci pe Fiul cuvintelor Lui,
pre cel ce lui Petru
despre piatră-ndelung îi grăise...

Marie,
și eu am văzut Grădinarul
mergând pe lacul lui Yoho,
dar n-am îndrăznit să-l întreb,
nu cumva să ating
floarea-I de somn
ce-abia-și înflorise pe undă
nemistuitul lotus de flăcări
al celui mai alb dintre vulturi.

VÂRFUL DE MUNTE

Cu glasuri de ape înalte
Te chem, Nerostitule,
de-adulmecările mele flămând.

De ce,
nevrednici de Vârful-de-Munte,
norul ni-l citim tot pe dos?
Nu-i legământul Tău?
De ce
e numai fulger și trăznet spre noi?

Cămilarul
în fiecare noapte ridică spre cer
ochii urechilor mele
până la norul Sinaiului
și cântă, zic ei,
din cornul de lună întors dinspre os,
până când cămilele
gâturi întind prin nisip
și dună cu dună adorm.

...dar pe partea cealaltă,
unde norul nu îndrăznește mai sus
de Vârful-de-Munte,
adâncul se face ca ochiul

privindu-și fântânilor
unduiri de oglinzi din oglinzi.

Acolo norul e alb
ca zăpezile neninsului Tău.
Spre altă lumină-i
purcesul născut legământ
spre tablele pietrelor albe,
așa cum iubirea
nu are-un presus de iubire,
pentru că mai mult decât ea
ar fi doar nimicul.
Întotdeauna iubirea-i săracă
și-n duh și la trup.
Fără podoabe lumești este focul.
Dorul poartă un singur veșmânt
așa cum albul
nu poate fi mai alb decât albul,
decât numai verdelui-
alt nume ce se dă logodnei de alb.
Nu poate fi mai alb decât albul,
decât doar albastrului -
fire de mare, fire din sânul tăriei.
Iubirea pe toate le poate plini,
dar albul neîntrecut de alb va rămâne,
decât numai roșului -
supremul alb al locașului Tău.

Cu glasuri de ape înalte
Te chem, Rostitorule,

adulmecărilor mele însetat și străin.
Știai că-ai uitat florile deschise?
Știai Grădinarule
că nu le-ai vorbit de poartă și cheie?
Ele și-acum se joacă de-a numele Tău
încercând să descuie albinei
foița din taina de zbor.
Știai c-ai uitat
râurile noastre deschise,
fără ca podul de sus
să-l ridici după Tine mergând la culcare?
Iată-le,
deschise aleargă spre Tine,
fără de ivăr, fără de maluri,
nor după nor.

Doar piatra nu ai uitat să o-ncui.

Cămilarul
are căușul palmelor
plin de nisipul Muntelui
și-și cheamă cămilele:
"Veniți de beți băutură nouă...",
dar acestea
întind gâturile, ca niște râuri
ce se scurg în pământul de foc.

Frământându-și nisipul de Munte
m-a întrebat marea:
"Unde e cheia și unde e umbra?"

În palmele noastre-i deschisul,
dar bobul de muștar
tot Muntelui rămâne -
Flămândul,
Însetatul,
Beduinul...

A fost
precum glasul de ape înalt,
prin ușile încuiate intrând...

Mâinile Tale încă purtau
semnul de cuie cu care ai scris...
Rostitor nerostitului Munte
pe piatra răsturnată.
Ne-ai dat semnătura în alb,
al albului
ce nu poate fi mai alb decât albul,
decât numai față de roșu,
că și Iubirea era tot numele Tău
precum Yoho e-n apele Tale răsfrânt.

MANITO AHBEE

Pe la-nălțimea norilor
Muntele Yoho
și-a lăsat pădurile de sărbătoare
să-și poarte lumina lor
mai departe.
La ce i-ar folosi Negrăitului Schivnic
cuvintele noastre?
Vulturului
nu-i de ajuns aripa întinsă
pecete să pună genunii?

Yoho,
spune cascadelor nostre
ce brațele-și ridică până la tine,
Nemuritorule,
cum se vede moartea de sus?

..dar Yoho a spus vulturilor să tacă,
și fiecare,
după culoarea cerului zburat,
o pană să-i aducă
pentru coroana de zeu ascunsă în om.

Se întorceau cascadele spre muritori:
"Moartea, dacă nu iubești,
are lungimea viermelui neadormit,

de aceea rîma e de pămînt
și nu va fi niciodată vultur albastru.

Moartea, dacă nu iubești,
are aripi cu drugul greșit,
de aceea zborul ei
va fi pe sub pămînt
și niciodată nu va zbura
ca vulturii roșii din sânge.

Moartea, dacă nu iubești,
de aici de sus,
are înălțime de muritor,
numai că omul iubind
strălucește ca lacul lui Yoho,
ca ochiul Fecioarei spre Fiu,
de aceea îndrăgostiții
moștenitorii veșniciei mele se vor numi,
și tocmai de aceea vor purta
coroana tuturor vulturilor,
când iubirea lor va fi ca nestemata Fecioarei -
Lacul Yoho
în care-mi odihnesc nemurirea.

O, fii vulturilor mei,
bateți din tobe flăcările lor,
dansați focul că soarele-i în voi,
treierați în picioare apusul
de ultima sămânță a morții."

Aşa grăitu-le-a Yoho
cu cele trei cascade ale Cerbului Roşu
şi-n inimă de om coborând
începu să danseze
pe tobele inimii lor:
Ma-ni-to, Ma-ni-to, Ma-ni-to,
Ma-ni-to ah-bee, Ma-ni-to ah-bee...

YOHO, IATĂ MIRELE...

Norii
fără de albi vin către Tine...
Presus de lumină,
fără de nour, fără de seară,
cine Te-a nins?
Fără-de-fulgul,
al cui fu stihie?
Interiorul de flăcări al nopţii
cum poate fi strălucitor de alb?

Timpul -
oprit pe aripi de vultur.
Cercul de unde începe
de poate fi iubirii
şi cifră şi rotund?
Neînceput este albul
intensului roşu de alb
când flacăra-i numai nălucă
a soarelui
mai rotund

decât bezna în care se-ascunde.

Numai omega
știe întorsul în sine
două spirale aceluiași cerc,
ca iubirea-n iubire
a brațelor îmbrățișând,
care nu se vor întoarce înapoi
fără-nceput de ape și adâncuri...

Tu, fără de seară luminii din lumină,
deasupra norilor, Soho,
oare ce i-ai spus soarelui
că întunericul lui -
palat de smarald ți-a deschis?

Numai zimbrilor
le-ai dăruit coroană de-omega
să-ți stăpânească umbrei locașul
și soarele-l întrebi:
"Ai zăbovit cu ei urcatul în stemă,
sau te-ai jucat cu praful
vânătorilor de vânt și pustiu?

Ce blândă
e fața luminii din Munte!
Mai presus de-a cunoaște ea știe;
de iubire nu se vorbește cu vorbe,
nu se gândește cu gânduri,
nu se visează cu visuri,

iubirea e Muntele
neprihănit în piatră -
nemitarnic străfund de înălțimi,
lumină e iubirea
cum numai soarele știe
s-o cânte din nou și din nou
pe-același strop al lui alfa.

Norii
fără de albiu vin către Tine...
'Nainte de alfa
nu poate fi decât Alfa,
pentru că alfa și omega
sunt fântânile numelui Tău,
iar după omega
nu poate fi decât Omega,
doar două brațe
are zborul iubirii,
de-aceea nu ai nume
și soarele se-nalță în sărut
prin toți îndrăgostiții.

Miezul de soare
prin ei e miezul nopții
și Mirele,
peste piatra răsturnată ca punte,
intră-n cămara de nuntă
a Muntelui solar.

ZIMBRUL ALB

Și a fost seară...

Cărarea Muntelui

să urce spre miezul de noapte
trebuie să fie seară.

Și a fost dimineată...

Aceeași cărare

ca să fie cărarea Muntelui
trebuia citită a doua oară,
pentru că soarele
nu poate fi soare
fără de miezul de noapte al lui.

Și a fost seară

când printre brazi bizonii
veniseră să se adape
din jocul de luceafăr pe ape.

Unul dintre ei,

desigur regele lor -

că numai un rigă

poartă coroana de os

rotunjită-n omega,

m-a simțit pe tărâmul străin.

"Voi muri, mă fulgeră un gând,

că am văzut pe regele lor -

Muntelui duh - și-atât de aproape,

dar el mă privea,

cu capul întors ca o seară pe culmi,

privire blândă și rugătoare
să-mi spună tot miezul de noapte.
Pândeam printre brazi
lumina lină a ochilor lui
făcându-se noapte,
noapte liniștită, noapte sfântă
și aș fi vrut să ies, să-l mângâi pe obraz
și să-i respir suflarea,
dar steaua pentru magi pe frunte i s-a stins.

Fericiți ochii celor blânzi
că zărilor lor vor moșteni lumina,
și el atât de blând mă privea!
Oare nu despre zimbru alb
vorbește miezul de noapte
al Vârfului de Munte?

...dormisem cu capul pe-o piatră.

Și a fost seară
precum oarecând pentru Iacob.
Și a fost dimineață
precum în ziua a treia.
Dormisem lângă miezul de noapte
și Yoho purta ieslea în primul colind
cu-n Prunc gângurind
zimbrului alb al Vârfului de Munte.

APOCRIFA DE PIN A LUI YOHO

Deasupra genunii,
brațul Tău de piatră întins
ține în palmă un pin.

De unde-ai luat
pământul lumesc,
Tu care ești numai piatră,
că dincolo de nourii
de la poalele Tale
nici măcar gândul pămânesc
n-a cunoscut scuturatul pe tălpi
de țărână și colb?

Spune, Yoho,
ce vrei să ne spui prin mâna întinsă
deasupra genunii
cu pinul în palmă?
Oare-mbrățișarea puiului de vânt ,
merinde cântării, i-o fi de-ajuns?
Sau umbra corbului alb -
pierdută prin râpi și prăpăstii?

Poate că seara
îl inviți la masă cu Tine.
Ca unui prunc,
moi degetu-n singurătățile Tale

și-i dai ca să sugă
din vinul sângelui Tău.
E și un apoi
după cina voastră de taină.
Îl muți din nou
în mâna Ta dreaptă,
deasupra genunii să doarmă.

Chiar și vulturii roșii,
cu umbră de zbor, îl hrănesc pe furis,
dar săracul cum ar putea să răspundă,
că până și cuibul
la fel e din humă zidit
spre pământească vorbă.

Soho,
ai Tu nevoie de rădăcini,
de-amarul aminte al lor
să-Ți prohodească în pumnul deschis,
Tu,
care în palmele Tale,
pe om l-ai zidit din tristeți?
Sau, cine știe,
din clisa țărâniei de-atunci
a plămădirii de chip
Ți-a mai rămas neșters
puțin din lutul roșu
al inimii de om,
destul rădăcinii de pin,
formă de cui în palmele Tale,

litera
de care se agață, Nenumitule,
lumina numelui Tău
deasupra genunii din om,
bucavna,
din tetragrama de flăcări,
pe care numai vulturii roșii
din cuibul de inimă și soare
mai știu să Ți-o zboare.

DRUMUL LUI YOHO

Drumul niciodată nu moare
pentru că moartea este sfârșitului prag.
Oare cel Nenăscut
prin naștere ar putea să sfârșească?

Drumul niciodată nu-ncepe.
El numai se naște.
Măsura vederii
cum ar putea să fie mai 'naltă
decât rotundul de cerc?

Și totuși,
adevăr rostesc pentru voi,
grăitu-ne-a Yoho,
(culegătorul de drumuri
nuntite în propriul lui Drum),
fără iubire
căile voastre nu vor ajunge la Mine,
pentru că numai Eu
sunt drumurilor Cale,
iar cercului, oricât de perfect,
de nu i-aș fi ochi,
în triumhiul brațelor Mele,
cum s-ar deschide spiralei?

De ce mă-ntrebați despre ea,
de n-ați străbătut
pustia de trandafir sălbatic?
Cercul -
ne-nceput, nesfârșit,
infinitul rotund ca iubirea lui Yoho
când Mire își zboară miezul de noapte
spre constelația Fecioarei în alb!

Ceea ce iubire numiți
nici lămpii nu-i de ajuns ca lumină
șchiopătând afumat pe-o biată feștilă.

Fiți Yoho,
cum numai mireasa poate să fie iubire,
floare de piatră oprită în flăcări,
fără cenușă
trupul ei alb soarelui dând răsărit
și miezului de noapte
vâlvătăi.

Eu sunt Calea,
culegătorul drumurilor voastre.
Fiți Yoho -
piatra de foc cu străvezimi de fântâni.
Iată
apele sângelui vostru
s-au transformat deja
în vinul de flăcări al nunții.
Acum sunteți o singură cupă,

și-acesta este sângele Meu
care prin voi se varsă
din drumuri de apă
spre marele Drum al lui Yoho.

UMBRA DE FULG A FLĂCĂRII

Până-și coboară suișul spre Tine,
fulgul trece prin apa Duhului Sfânt.

Ochiul întreabă:

"Yoho,
singurul purtător de coroană
al luminătorilor,
cine te-a nins fără nor?"

Dar ce poate cunoaște ochiul,
când lacrimii
numai inima îi face loc să se strecoare
printre suspinul de jos
și ecoul amar de luceafăr?

Suind coborâșul spre Tine,
lacrima trece
prin apa Duhului Sfânt.

Întreabă auzul:

"Yoho, ce formă
au cuvintele Tale -
scrisul de vânt,
din cer ca de ape înalte curgând?"

Ce poți să ne spui
de cascada de foc rusalin
peste soare vuindu-și talazul?"
Dar ce poate cunoaște
auzul,
jumătate Sinai până-n ghiocul de nor?
Inima lui Yoho
numai îndrăgostiții pot s-o audă,
că nu e din carne de om ca să bată,
ci din tăcerea seminței
când buzele lor înfloresc
lutul ce doare de cer.

Yoho, Tatăl nostru și-al tainei,
numai vedeniei prinsu-i-ai cheag
cum Fiul Omului,
după taborica lege de munți,
poate fi Dumnezeu.

Ca într-un cuib, odor nelumesc,
ții încă talpa-I de om,
din ce în ce mai transparent devenind
cu abisul vecin - coroana albului Tău,
de nor negrăită a nins,
când fulgul trecând prin apele Duhului Sfânt
s-a oprit pe-obrazul Fecioarei
șovăind...

Numai Tu,
dincolo de apele Duhului Sfânt,

ai știut să-i oprești șovăirea spre lacrimi,
împodobind
icoana Fecioarei
cu umbră de foc și fulg rusalin.

ATHABASCA

...iar celui de-al patrulea vultur,
Yoho,
despre piatră vorbindu-i
întru grai aleasa grăire i-a dat:

"Du-te și spune-le
tuturor celor trecuți
pe sub umbra aripilor tale,
pre limba trandafirului sălbatic
grăirea aleasă grăiește-le lor...
Întoarce-i Nemistuitului Foc
al pietrei pe piatră șezând,
rugul înalt ce-a-nflorit,
în Țara a Șaptea,
petala de vin
cu cele opt colțuri de stea
zâmbind printre coarnele zimbrului alb
din stema Fecioarei.

Iată, mustul mâniei Mele mă-nțeapă,
că inima voastră-i
catâr îndărătnic
lovind cu copita Stăpânul.
Cum de-ați uitat
de mâinile Mele de piatră
ce apa vieții v-am dat să Mi-o beți?

Cum de-ați făcut
din sânul de piatră-al fecioarei
târfa de colț și de noapte
buzele-i sfinte spurcând?
De unde-nvățarați
lumina s-o-ntoarceți pe dos,
că piatra se-aruncă în om vinovat
și cel preacurat prin piatră să moară?
De unde - inima voastră,
pre limba năpârcii, o numiți că-i de piatră?
Au nu știți că piatra se bea
din potirul lutului vostru,
că-i sângele Meu
ce lutului dă și cer și aripă?
Spune-le, vulture alb,
că sufletul roșul al pietrei
e sângele Meu!
Au nu ați văzut cum pustia
e mai înaltă acum
sălbaticului crin zburător
cu arcuirea de grâu?
Adevăr zic vouă din nou,
sângele Meu
e băutură din piatra cea nouă
și pe această piatră
temelie de vultur voi pune,
cum numai iubirea
ascunsul fântânii-n văpăi
dezleagă din piatră țaria.
Iubirea - cerbul,

flămândul mistuitor de jar,
e mereu aşteptare
al omului din apă născut.
Toiagul lui nu e cârjă,
ci sceptrul de mire
când apelor,
fecioarelor din piatră le strigă:
"Ridicaţi porţile voastre,
mireasa izvorului alb să o-ntâmpin.
Coborâţi puntea voastră
pe piatra răsturnată.
E dansul de moarte pre moarte,
al pietrei acumul luminii-i rostit.

Grăieşte, vulture alb,
casă de piatră - inima voastră!
Şi iarăşi, cupa de lut
va fi pentru vinul sângelui Meu,
pentru că numai lutul
e piatra ce ştie fiecare floare pe nume,
şi din lut
coapse de piatră am plăsmuit iubirii,
focului ce răcorind înfloreşte
miezul de noapte al pietrei.

Îţi vor spune
că şi pulberea-i fiică de piatră,
că şi nisipul e tot din piatră...
Tu lasă cerului conocăria mării,
poruncă dă-i mării înşoptirii de nuntă,

singur albastrul e-al meu
ce-l port iubirii lor spre potir"

***

"Nimeni nu a văzut
suflet de piatră murind",
doar atât a grăit spre grăire
vulturul alb către oameni,
apoi dăruindu-le aripile lui
a-ngenuncheat de trei ori
pe locul numit Athabasca,
de trei ori
a căzut în genunchi
la locul numit Athabasca
unde piatra roasă-n genunchi
până astăzi se vede
pe cele trei izvoare-ale lumii,
fiecare spunând spre ocean diferit
că iubirea
niciodată nu a văzut vreo piatră murind.

SPRE LACUL MORȚILOR URCÂND

Ca-n templu,
urcușul se face
cu fruntea plecată.
Scara -
rădăcinile-n blestem răsucite,
fără de pene,
fără de solzi,
refuz le dă și cerul și pământul,
dar ca în templul lui Wapta,
urcarea pe ele se face cu fruntea plecată.

Cerbul,
spre ultima vamă se-oprește
hotarul să-i bea.
Apoi cărarea,
după brazi tot mai mici
(oare de ce căruța mortului
e-mpodobită cu patru din ei?)
miroase a iarbă uscată.

Numai cei care coboară
au fruntea ridicată
ca tristețile apei ajunse ghețar.
Hainele lor
au mirosul de ger
ca al perdelelor de Crăciun.
Spre întrebare fruntea ridici:

"Mai e mult până sus?"
Dar ce înțelegem prin sus?
Cum să fie lacul
spre vârful de munte?
Cei care coboară
zâmbesc.
Nu poate să fie în vârf
că nimănui acolo nu-i este-ngăduit,
dar pentru ca Lacul Morții să-l vezi
va trebui să urci coborârii.
Nu-nțelegi.
Pleci capul din nou
și urci.
Lacul Morții se vede numai urcând.
Ai ajuns la poarta lui Wapta
deschisă printre brazi
(oare de ce pe casa mirelui
cei de acasă
rezemau doi brazi uriași?)
Jos de tot,
răpitor prin turcoaz -
Lacul Morților
spaimei deschide limpezimile verzi.
Degeaba pe ghid îl întrebi:
"De ce acest nume?"
"Great danger above, great danger above!"
și cu degetul tremurând îți arată
spre vârful Muntelui Yoho.

Ai rămas numai tu cu apusul.
În apele verzi de blândă turcoază
Neurcatul de dincolo de moarte
oglinda și-o face tăcere și nuntă.
Ce alb este gerul
și cât de albastru poate fi albul
și cât de alb poate și roșul.

Se-ntoarce ghidul
și-mi arată tăblița cu focuri tăiate
și orarul 'nainte de miezul de noapte.
(Oare de ce sub numele lui Yoho
pe tăbliță focul cruciș e tăiat?)

În spatele nostru, verdele apei
chiar sângele soarelui roșu
îl face mai verde.
Acum ne coborâm pe unde fusesem urcuș,
tristețea
de-a fi numai om -
e și nord e și sud
e și jos e și sus,
dar lui Yoho nu-i spunem nimic,
că fără haină de nuntă
cum am putea să rămânem la Cina?

Și coborâm pe același urcuș,
dar cu fruntea la fel aplecată...

ca duhurile roșii prin arțari:
"I-ya-he na-ko-da, e-ha-ge na-ko-da,
e-ha-ge, e-ha-ge, e-ha-ge,
i- ya-he,e-ha-ge na-ko-da..."

TEEPEE

...și trăgând din împrumutul de pipă
l-am rugat
să ne vorbească de teepee,
iar el,
zâmbind peste umărul meu,
cuvântă sie însuși amar:

"Niciodată să nu te încrezi
în cuvintele Omului Alb...
Mereu sălășluirea i-a fost
în afara numelui său.

Teepee
sunt hărțile noastre în formă de con,
din piele de urs, sau de zimbru.

Fiecare lucru are un teepee
pentru duh bântuind lăuntricul lui.

În piatră
e duhul de munte,
în apă
e duh ce-a zburat peste ape,
de-aceea îl vezi după ploaie
cum își rotește coada,
păunul ce-și bea curcubeul.

Iar noi?
Toți - manito de teepee,
ca melcii-n cochilia lor.
Harta e numai o haină
de primenit pentru școală
izvorul apei de foc,
la fel și
ghețarii, muntele, marea...
Noi locuim în nume,
precum în inima îndrăgostiților
duhul roșu al vinului.

Niciodată să nu te încrezi
în cel nenăscut în teepee.
În afara cuvântului
el își are sălașul,
și-atât de departe de numele lui,
că lacul și codrul și marea
sunt scrise de el pe hârtie,
hârtie uscată, vopsită și tare
ca inima Omului Alb.

PĂDURILE ALGONQUINILOR

Numai ei vorbeau limba lor ,
"Pădurile-de-Dincolo-de-Moarte-care-Râd".

Într-o toamnă
au plecat spre "Cascada-Calului-Alb".
Frunze de-arțar
toată noaptea au plâns după ei,
roșii
ca sângele lor din coroana de pene,
ca vocalele Pielor Roșii
plecați într-o toamnă
spre "Cascada-Calului-Alb".

Din când în când Wapiti,
regele cerbilor duși după ei,
cel nevăzut de urmă omenească,
se-ntoarce noaptea spre "Lacul Pomenirii" -
părintele tuturor apelor
cu nume de-al Pieilor Roșii:
"Rubinele-Suspinului-de-Soare".

Numai ale lui
sunt cărările spre "Lacul-Pomenirii"
și ale lunii.

Pe frunte,
împărăteștile-i coarne
poartă rădăcinile
"Pădurilor-de-Dincolo-de-Moarte-care-Râd".

Plecându-se cu-n genuncherea mare,
Wapiti bea din ele
"Singurătatea-Rotundului-de-Lună",
apoi
din cântecul lor,
roșu
ca flacăra din frunza de arțar.

Dimineața
fiecare copac răsfrângând un Wapiti -
varsă din numele Pieilor Roșii
frunze
care-au sorbit din vinul pomeniților,
plecați, cu drum cu tot,
spre "Cascada-Calului-Alb".

OCHIUL LUI KITCHI MANITO

Genele spicului
seamă atît de mult
cu genele mielului.
Numai ele cunosc
ochiul lui Kitchi Manito,
duhul
din fiecare lucru.
Grinda seminței
întotdeauna a fost
temelia de piatră-a iubirii.

Pretutindeni - privirea
vistiernicului Kitchi Manito!
Toate lucrurile
sunt darurile ochiului
ca jertfă adusă iubirii.

...și iarăși
întrebat a fost Yoho.
"Spune-ne nouă Începător-de-Lumină:
De unde-i izvodul iubirii?"
Și Yoho tăcea.
Răspunsu-le-a lor Kitchi Manito:
"Din mâinile voastre,
când una alteia-i dor.
N-o căutați prin cuvinte,
c-atât de aproape

e pleava de bobul de grâu.
Lăsați
privirilor voastre vorbirea
până veți fi ochiului cântec.

Fericiți
cei cu inima-n limpede grai
c-adâncul lor pot ca să-l vadă
cu-același ochi
vârf nelumesc al Muntelui Yoho
ce poartă pe umeri de-altar
așteptările Mielului Alb."

UMĂRUL PĂRINTESC AL LUI YOHO

"Și s-a suit în munte. Si era singur."

Din soare,
numai atât ați putut să-nțelegeți?
Doar umbra?

În fiecare seară
pe umăr lui Yoho-i adoarme
durerea ca soare,
unica stea alungată
din părinteasca ogradă a nopții.

Primul născut
singurătăților lui...
Toată averea de-acasă,
umbra - ca ultimă haină
i-a dăruit-o omului,
veșmânt spre ființă,
ca jertfa să-i fie deplină.

"Tu,
Kitchi Manito, prin firea culorii,
au învățat-ai pre oameni
să-i cânte lumina?"

Luminătorul zilei
suspina prin somn.
Desigur visează că-i om.
Fiii Soarelui
îl biciuiesc a doua oară
până la umărul părintesc
al Răstignirii pe munte.

Și era singur,
fără de umbră în noapte.

PRAGUL DE SUS AL LUI YOHO

Sunt păsări de baltă
și păsări de cer,
dar nu de aripă grăiesc către voi
ci de zborul înalt al pragului de sus,
rotit de trei ori în piatra albă de ou,
înainte să se nască aripa.

Trageți perdelele
afumatelor lămpi
și ridicați-vă-n cântările voastre
pe unde norii vă strigă pe nume,
ca să-nțelegeți că pragului de sus
chiar soarele capul și-l pleacă.
Numai pragul de sus e chemare
la Cina de Taină a Fiului Meu.

E prag de păduri, dar nu e doar lemn,
e prag ca de ape,
dar nu e ascuns pe sub lotus,
ci-n inima Taborului din rouă.
Eu sunt ușa !,
a zis Fiul Meu către voi,
nu poartă,
tot ce-ngrădirea și-ar dori mai mult.

Nici țarcul, nici ceairul
nu au pragul de sus,
de-aceea-n
poruncă nouă vi-l las să vă fie
pân' la-nălțimea nourilor voștri,
unde chiar soarele apusul și-l pleacă
să intre-n cămara de nuntă.

Eu și lumina suntem una,
a zis Muntele,
pentru că lumina nu poate fi roasă
de molie, sau de rugina coclirii
și nici jecmănită pe ulița voastră
că pungă nu are și nici hambar să o-ncapă.
Lumina începe măsura de Om
de la cuiul bătut în pragul de sus,
așa cum oul se citește
de-a înaltu-n rotundul de cuib
al Coroanei de Spini.

PRE LIMBA LUI WAPTA

Izvorul Alb

a ajuns la noi pe pământ
din cântecul înalt către Yoho.

Fetele

beau seara pe furiș
din limpezimea lui
și privind spre vârful lui Yoho
își pun o dorință în gând.

În limba lui Wapta
și-al cornului de aur al lunii
taina Izvorului Alb
s-ar putea tălmăci
"voal-de-mireasă-cântând".

Știu ele ce știu...

Îndrăgostite

beau seara pe furiș
și privind spre Vârful-lui-Yoho
zâmbesc între ele
aceluiași dor.

LA JUDEȚUL LUI YOHO

Nu judeca prea aspru.
Ne-ntindem doar atât
cât ne-am cuprinde moartea și-nceputul ei.
Tu ești Iubirea Pură.
Piatră pe piatră - Munte,
iar răsturnată-n piatră - Yoho!
Ești Mirele.
Solemn Ți se deschide Miezul Noptii,
cu miriadele de constelații
genunilor sorbindu-le genunea.
Când Tu iubești - eternitatea-i strâmtă,
iar infinitul - fiul tău mai mic.

Chiar dacă soarele
e tot ce-avem, această lampă afumată
și-aceste coji de noapte
fără de miezul Pâinii,
dar
nu ne judeca prea aspru.
Pe unda verde-a morții
îți odihnești deplinul,
răsfrânt în noi întocmai,
piatră în piatră,

lumină în Lumină
și chipul Tău,
răsfrânt pe ape ni-L întinzi,
până ce-n noi
asemănarea Ta ne strigă.

Pescari,
n-am prins nimic o noapte-ntreagă,
și moartea ne-a scăpat de-atâtea ori,
dar Tu ne-aștepți pe țărmul de nisip
cu pește fript
și faguri din chemare.

CÂNTECUL DE NUNTĂ AL MUNTELUI

"Tată, Mirele vine-n miezul nopții..."

Dacă Tu vii
întru miezul de noapte,
înseamnă că Tu ești miezul de Pâine,
că numai pâinea
păstrează miezul de noapte
al cuptorului încins
cu flăcările nunții.

Lumina
nu poate să fie dincolo, mi-ai zis.

Lumina e între
purtător și-aducător de lumină.
Sălășluirea ei e-n iubire,
orbitoarea Lumină,
din miezul inimii de sus,
ce se coboară în miezul de noapte
din sânul luminii.

Munte,
piatra Ta începe lumina?
Sfârșește în miezul de noapte?

Apele curg despre El -
cu piatra pe piatră călcând,
dar Mirele cântării se-ntrupă
făr'de timp trecătoarelor ape.
El știe că marea
pe toate le strânge-n albastru,
durerosul albastru din lacrima sării
al sinelui Său.
Cu Mirele cântă-n descântec
și focul și apa, pământul, tăria,
văzut, nevăzutul,
cu toate se varsă în cântecul nunții.
Chiar și tăcerile Lui
sunt rugilor taină.
Cărarea de nuntă
săpată-i în piatră de-altar,
piatră ce cântă,
piatră cu unda din undă

rotindu-și inelul,
piatră de pâine
în borangic de abur
până în miezul de noapte,
când însăși lumina se-nalță
din miezu-i de pâine-n Lumină,
ofrandă de pâine Miresei,
trupul de Mire întreg,
fără prihană
ca mielul alb de jertfă
pe piatra de-altar,
piatră de munte curat
ca borealul verde al lui Yoho
din iazul împietrind
ora tainei de sus
când buzele Miresei
se preschimbă în jertfă de vin.

WAPTA

Piatra aceasta-i zidită de fulg,
unde numele stelelor
se pomenesc la vii
până la râul lui Yoho.

Nu treziți lumina din Wapta,
cântecul încă visează turcoaza,
cum numai buzele îndrăgostiților pot visa
miezul de noapte al Mirelui
trecând prin ușile încuiate

de fulg.

- Duh de cristal
unde ți-e taina
ce veacul n-o știe?
Nălucă? Oare-a cui?
Chiar îngerul e-n spaimă
adâncul de-nceput să-și privească
ascuns în oglinzile tale -
piatră zidită de fulg.

Spune-ne, Wapta,
cum apa curge din piatră,
cum alăptezi
pe Prunc făr' de tată?
Tu, nume de ocean
ce numai lacrima îl poate rosti
curgând înspre Yoho
pe-obrazul de mamă
din ochiul mereu al Fecioarei,
ești Duhului Sfânt agrăire?
Numai tăcerile Lui
pot fi atât de înalte
că șoapta-I încă se-aude zburând
prin piatra albă zidită de fulg.

Dumitru Ichim
Kitchener, Ontario

Partea a II-a

**Poezii culese /scrise / traduse
de Adrian Grauenfels**

Cântec ceremonial Navajo

Vocea de mai sus,
Vocea tunetului.
Vorbește din
întunericul norilor.

Vocea de mai jos,
Vocea libelulei,
Vorbește din
verdele plantelor;

La fel și tu pământule
Fii frumos.

Algeria din lavoar

Primul lucru ...
ai vrea să vezi soarele în lavoar
cinci degete peste albastrul săpun
plăcutul touch al corturilor, pline de mister
o maximă lene punctată de plăceri
de vorbe și cafea

undeva ciulinii
acoperă o mare câmpie
bântuită de capre
desigur, femeile te tulbură
lipsa lor fantomatică

pe care o desenezi:
trup tânăr
ieșind din penița stiloului

deodată apare o corabie
pe punte lupte, vânătoare
cu ulii mari rotind peste uscat
Dumnezeu decide cine scapă, și cine moare
de ce e marea plină de înecați,
de ce e singură steaua de mare
pe care o ții lângă tine
în cada ta, de baie turcească...

Și Aici, Rămășițele unui câmp

de Alain Mabanckou *

Și iată, rămășițele unui câmp
O potecă rezistă atacului ferigilor
Ciupercile cresc
pe membrele contorsionate ale unei palmier proaspăt tăiate
iată cozi de fierastrau de tăiat crengi
Un vas mare de gătit din aluminiu s-a răsturnat
la marginea prăpastiei
capacul său zace un pic mai departe. . .

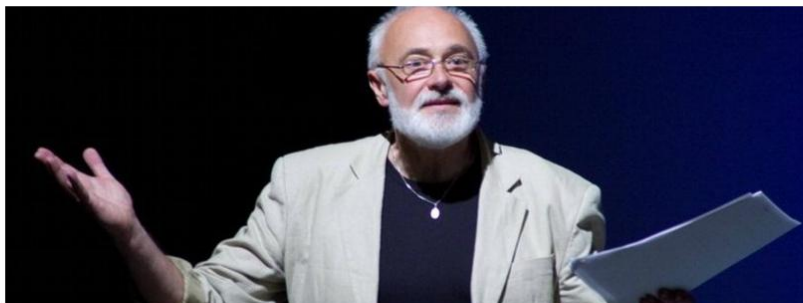
Nuiele
Lemn de frasin
Două pietre de cremene
pentru inventarea focului. . .

---

* Alain Mabanckou (n.1966) este un romancier, jurnalist, poet și academician, cetățean francez născut în Republica Congo, în prezent profesor de literatură la UCLA. Este cel mai cunoscut pentru romanele sale și scrieri realiste care prezintă problemele Africii contemporane și a diasporei africane din Franța. Este printre cei mai cunoscuți și de succes scriitori în limba franceză și unul dintre cei mai cunoscuți scriitori africani din Franța. El este, de asemenea, controversat, și criticat de unii scriitori africani și pentru declarația că africanii poartă singuri responsabilitatea pentru nenorocirea lor.

Adrian Munteanu
BIZARĂ BRUMĂ BÂNTUIE BEȚIA
experiment

Bizară brumă bântuie beția.
Bicisnic braț, blagoslovind banalul,
Botează brusc bardaca, bocind balul
Bulboanelor bombându-și bogăția.
Bacante brune, biciuind batalul,
Bațjocoresc bezmetic bărbăția.
Berbanți bizari bravează bulimia
Baronului bruscându-și bicefalul.
Birjari burlești, bufoni blamând breteaua,
Bocesc buimac binețile-n bazar.
Bardul bărbos, brav burdușind bocceaua,
Bombează brâul borții-n buzunar.
Birtași bicisnici blestemă beleaua.
Bântuie bobul binele bizar.

("Casa fără ziduri, Sonete 2", Arania, 2006)

Tatăl meu a îngropat doi câini în curtea din spate

Barbara Fant *

Câinii de vânat păsări, spun ei ...
sunt rasa care urmărește ceva în zbor.
încearcă să prindă cu dinții
o ceremonie cu aripi,
pene care se scurg din fiecare gură.
Primul câine era doar bătrân.
Al doilea a murit din cauza unor viermi instalați în inimă -
tatăl meu a neglijat să cumpere pastile.
Ce a mai lăsat să moară?
Mama îi pregătea farfuria în fiecare seară,

nu și-a cumpărat niciodată o mașină sau pantofi sau o fustă
fără permisiunea lui.

Ea a născut copii lui și i-a crescut.

sora mea și cu mine - înaripatele din aer.

Știam că există sânge sub pământ.

Nicio surpriză când am descoperit cum casa se scufundă .

Câinii noștri au rămas întotdeauna afară, nu au voie
în camera de zi.

Doar la subsol,

unde tatăl meu a stat, a dormit , a reparat lucruri .

Mama mea, o tovarășă tăcută.

Câinele latră și tatăl meu fuge.

Câinele moare și o îngropăm pe mama.

Morminte pentru toată lumea

Lătrăm

și penele cad din dinții tatălui meu.

El latră și devine copac.

Lătratul amintește zgomotul fantomei
și țipete.

Scârțâitul devine un glonț

fără o fereastră prin care să treacă ,
doar un corp,

o curte,

o lopată

---

* Barbara Fant este o interpretă celebră, poet câștigător premiat și autoare a "Paint, Inside Out". Barbara s-a născut și a crescut în Youngstown, Ohio. La vârsta de cincisprezece ani și-a pierdut în mod tragic mama. "Am fost supărată pe lume. Ba chiar am încetat să mă rog, dar am început să scriu. Poezia a devenit modul meu de comunicare, modul meu de procesare ... a devenit felul meu de a mă ruga. "
traducere AG

Insomnie
de Judita Vaiciunaite *

Întunericul se spală peste tine. . .
Doar canapelele sunt în siguranță sub umbrele lămpilor. . .
Simt pământul atât de compact, bătut sub podea, sub asfalt,
și vocile uitate ale morților. . .
Balcoanele și scuarul sunt înverzite.
Dacă mi-aș întinde brațele în liniște, aș deveni o cruce vie.
Dar un strigăt despică strada. . .
Îmi sfâșie pacea și liniștea.
Iar ziarele sunt pline de uriașe lamentări

(care nu se pot, nu se pot repeta) . .
Firele electrice zbârnâie așa - - - -
Statuile, zidurile și stațiile se grăbesc așa ....
Cărucioarele goale înoată pe lângă orașe,
spălate de zori și ceață

---

* Judita Vaičiūnaitė (1937–2001) - unul dintre cei mai cunoscuți poeți lituanieni din secolul XX. Prima sa carte de poezie *Acuarele de primăvară* a fost publicată în 1960. Este autoarea a 20 de cărți de poezie. Vaičiūnaitė a scris și poezie și basme pentru copii. „În numeroasele ei cărți de poezie, a explorat un domeniu larg de experiență - de la mitologia lituaniană la jazzul modern și de la figuri istorice până la locuitorii orașului contemporan. Considerată poetă a orașului și a nopții, este, de asemenea, recreatoare de mituri. Una dintre formele ei preferate este monologul dramatic, este fascinată de evenimentele umane care au loc pe fundalul orașului vechi - Vilnius, unde și-a petrecut cea mai mare parte a vieții ”. Orașul nu este doar orice oraș. Este nordic, dar totodată baroc. Este un oraș ocupat, sub stăpânirea sovietică, încărcat de propria sa istorie și de mitologia independenței.

Pata de vin roșu

L. Ash Williams *

Trecând peste acest covor
cu un uscător de păr, pornit, în mână
inevitabil, am vărsat
vin roșu pe acest nepractic alb

primit de la vărul meu, un gospodar care
în mod clar, și incorect, a considerat că alb e o idee bună

Cu ajutorul unui pic de panică,
sifon și praf de spălat, am frecat pata
Sunt uluită de cât de repede se spală vinul,
eram sigur că această greșeală mă va găsi
în fiecare zi cu gura căscată, amintindu-mi
de înclinarea mea spre eșecuri
și totuși, iată-mă
cu această podea curată!

Covorul este din blană,
înseamnă că cineva a murit ca să fie aici
Îmi amintește de propria mea supraviețuire
și tuturor celor care m-au învățat
să scutur zdravăn umbra morții

Mă gândesc la moștenire, cum este acest covor
mi-a fost transmis prin sânge,
cum acest animal și-a dat sângele
ca să pot primi darul morții sale,
sunt recunoscător pentru asta

Mă gândesc la incapacitatea noastră
de a crede poveștile străbunilor:
istoria nu se spală
cu apă și burete

Mă gândesc la evoluție,
ce înseamnă să treci prin
această lume cu pielea intactă,
cât de fragilă este carnea, trupul
din care faci un ac și ață
din ele, când este necesar

Mă gândesc la tot ce am moștenit,
toate trupurile îngropate pentru ca eu să fiu aici
și să rămân aici, cum m-am născut prin durere
cu recunoștință în oasele mele

Și mă gândesc la moștenire,
doar provin dintr-un lung șir de vrăjitori
care construiesc o solidă bucurie, din absolut nimic

Și ce aș putea face cu ea,
dar turnați voi un alt pahar de vin,
mulțumesc stelelor

pentru acest sânge de vrăjitor
eu, continui să merg înainte...

traducere AG

---

* L. Ash Williams a fost președinte al Comitetului la concursul pentru femei Poetry Slam Mondiale (WOWPs), 2016 în Brooklyn și membru al echipei louderARTS - Național de Poezie Slam 2013. Prezintă la cel mai recent concurs Hip Hop din Brooklyn și la Nuyorican Poets Cafe, a condus ateliere de scriere poetică în New York, Seattle, Minneapolis și Washington, D.C.

Cea mai faină petrecere de Peter Payack

Toți cei 74 miliarde de locuitori care au populat cândva planeta

sunt invitați la o petrecere.

Invitația este la ora 8 seara .. și spre surpriza mea adresa este apartamentul meu.

Se cer haine de lux. Toți sosesc în câteva ore.

Petrecerea e o bombă.

E foarte puțin spațiu, puțină tratație,
și prea multe limbi care împiedică comunicarea.

După puțin timp, politețea dispare și încep bății.
Un tip în bucătărie este deosebit de violent, înjunghie un
mesean.
Ne lămurim că victima este primul bărbat vreodată. Moare.
Imediat dispar
toți în ordinea datei de naștere, înapoi 3 milioane de ani.
Procesul durează ceva timp, mult după miezul nopții
În sfârșit, rămân singur cu 74 miliarde de pahare de spălat.
am lăsat totul baltă până spre dimineață ...

Traducere AG

---

* Peter Payack este un anarhist conceptual, artist ceresc, poet SF și scriitor foarte apreciat, apare adesea în The Paris Review, Rolling Stone, The New York Times, The Cornell Review, etc

Lantau*

Marilyn Chin **

Stând în prostrație la picioarele de fildeș ale marelui Buddha
am vărsat toată sticla de Cola pe podea.

Repede am șters lichidul cu părul meu cel lung.

M-am uitat peste umărul meu stâng:

micuțul călugăr a rămas tăcut, și-a îndreptat ochii

către bătrânul pelerin care era cuprins de o vizibilă iritație,

Făcu dintr-o dată o fentă bruscă ca să alunge două viespii în
plonjeu,

fascinate de capul său neted, recent bărbierit.

"Sper că nu este alergic." Am chicotit eu blând.

Și dincolo de noi era marea asiatică fără de pereche,

strălucind cu promisiunea eternității.

traducere: AG

---

* Lantau- insula majoră care formează Hong Kong

** Poeta Marilyn Chin s-a născut în Hong Kong, dar a crescut în Portland, Oregon. A obținut licența în literatură chineză de la Universitatea din Massachusetts și un MFA de la Atelierul Scriitorilor din Iowa. Traducătoare și educatoare, precum și poetă și romancieră, activitatea lui Chin distilează experiențele sale ca asiatică și feministă. Poezia ei se remarcă pentru atitudinea sa directă și adesea confruntătoare. „Durerile asimilării culturale îi infuzează ... poezia”, a scris eseistul Anne Women. În colecțiile Dwarf Bamboo (1987) și The

Phoenix Gone, The Terrace Empty (1994) „Chin luptă pasional și elocvent între atracția dintre țara lăsată în urmă și America - cu peisajul încărcat cu probleme care acum, se numește acasă. ”

Catrene chinezesti **de Marlyn Chin**

Avionul are forma unei păsări
Sau a un penis mecanic uriaș
Tatăl meu o escortează pe mama
De la copilărie la nefericire

*

O libelula are aripi iridescente
Zorn, este o furnica micuță
Prinsa de brațe și picioare
De un piper roșu palpitant

*

Copila, e o fată
gătită în roz ca o păpușă
Copila, este o perlă
Un ulcer în scoica lui Dumnezeu

*

Plânge micuța scoică, de copil plânge
Aburul ți-a deschis ochii

Secretul tău e în întuneric ascuns
O gresie ascute cuțitul

*

Barca abandonată cu frunze de taro#
singura sa pânză neagră s-a rupt
Cadavrele sunt grase și pline de bijuterii
Fundul bărcii este foarte putred

*

Viermele a intrat în ureche
Și a ieșit prin nasul tatălui meu
A curățat pelvisul mamei mele
Și s-a înfășurat în jurul degetului mare

*

Un copil își bate patul
Altul bate un cârlig de pește făcut din sârmă
Unul își bate sora pe o jumătate de cap
Oh, învață-ne să pescuim și să iubim!

*

Nu spuneți că boudoir-ul ei este prea îngust
Putea să doarmă, doar într-un pat rece
Nu spuneți că dețineți mulți cai
Am evadat pe spatele ei de mânz murg

*

Omul este bun, a spus Meng-Tzu
Trebuie să cultivăm natura lui

Omul este rău, a spus Hsun-Tzu
În inima omului există un vierme

*

A strâns o pungă cu mărgelile din Hong Kong
El a procurat un evantai oval din Taiwan
S-a căsătorit cu el pentru un buletin de identitate
El a abandonat-o pentru o blondă

Plantă comestibilă cultivată în Oceania

Moartea Moartă (fragmente)

...Cu o extremă voluptate mentală
și într-o stare de excitație
afectivă și psihică neîntreruptă
eu urmăresc..în mine și în afara mea
acest număr acrobatic.. infinitul

Salturile contemplative, active și lubrice
se execută simultan, culcat și în picioare

....

aș putea muri de o mie de ori
fără ca o problemă fundamentală cum este moartea
sa mi se aplice
în dimensiunea ei filozofică

....

Ce mare, ce decepție monstruoasă
din cauza propriului meu personaj
drogat de evoluție
cu o agilitate întâlnită
la frontiera dintre somn și trezie
între da și nu
posibil-imposibil
să mă trezesc brusc
într-un decor inversat
o lume de iluzii,
de erori fundamentale
care nu iartă
și care transformă
inegalabila mea inexistentă existență
într-o rană sau într-o salvare...

Plimbări imediat după corona

Din nouă afară
după ce am cecetat patul, pernele și diverse așternuturi
am deschis ușa
am mutat un scaun și un zăvor
că să ieșim la ...

- AER

Străzile, ca niște piste de aterizare trebuie să fie pe undeva
prin două măști ne-am sărutat la o intersecție
unu și cu una, noi

- Caraghioși pepenii verzi arși de valul de căldură
și totuși, înainte plouase cu inundație rece venită de la Pol

- Plantele insistă vehement să capete apă
grădina zoologică e închisă pentru reparații
se pare că elefanții au evadat într-o noapte cu stele
ghidați de mirosul clorului din mare

- GÂNDURI

vom muri? tocmai acum când avem guvern?

-Tel Aviv
ce loc ciudat, săpat, pustiu, murdar, plin de amintiri
teribil de trist!

- Înapoi spre casă:
hai să ne întoarcem,
drumul e tare lung acum
în ora în care am lipsit am parcurs 828.000 km prin spațiu *)
deschidem ușa că să mai parcurgem 80 de cm.
We are at home !

Adrian G

---

*) tot sistemul nostru solar și Terra cu el se rotesc în jurul
centrului galactic cu viteza de 828.000 Km/h - NASA

Problema poemelor de dragoste despre bărbați de Beth Gyls *

Ei nu sunt făcuți din curbe și umbre.
nu poartă fuste pentru a putea sări de sus și a te provoca
cu ochiul, nici nu-și clatină părul, nici nu îl rotesc.
Nu e dificil să zăpăcești bărbații pentru a-i atrage:
o mișcare de șold sau, vino la ei cu fesele înfundate în
blugi decolorați - le lipsește flerul estetic.

Un spray de păr ar putea să ordoneze sprâncenele sau buțile
deasupra curelei. Să vezi bărbații în cea mai bună
lumină, necesită o anumită abilitate.

Mirele arată mai bine dacă este sportiv.
El va umple costumul lui cu carne sculptată.
Pieptul lui se va contura peste centura de la brâu.

Și tot mai rămâne treabă pentru a capta atracția bărbaților!
O creștere între picioare va umbri și va modela liniile
obișnuite.
Din păcate, dezvăluită, umflătura nu este decât un băț. Trăim
consternate.
Este dificil să oferim bărbaților o atenție caldă.
Noi încercăm. Iubirea lor este îndoielnică.

---

* Beth Ann Gyls (născută 1964, New Jersey) este poetă și profesor de limba engleză și scriere creativă la Universitatea de Stat din Georgia. A publicat cinci colecții de poezie, dintre care trei au câștigat premii.

**Lunaticul, iubitul și poetul
de Rowan Ricardo Phillips ***

Explozia, a făcut ca sferile să cânte
o expresie pură a poeziei pure,
ca ploaia înțețita sau ca o națiune fără steag
Ceva care șoptește cum aerul
o face chiar înainte de fulger.
e pură exprimare poetică a lacurilor deșerte
de pe lunile lui Neptun.
O expresie stricată
De o poezie curată.
O expresie pură

De poezie stricată.
O expresie pură a poeziei pure
În vârful de pini atârnată.
Vom spune că nu vrem asta pentru că..
vom spune: vrem asta pentru că nu !
o expresie pură a poeziei pure
fierbe în neclaritatea primului atom.

**

Există un ecran care vă spune ce este plăcerea,
a cui este plăcerea, când apare plăcerea și de ce.
O ții în mână și simți toate lucrurile
chiar și inelele pure și nevăzute ale lui Neptun,
Albastru pal, se învârt acolo în mâna ta.
privește această poezie și vei vedea
prin muncă lungă haosul s-a răcit ordonându-se
În această formă de viață perceptibilă,
ceva care poate fi administrat de vibrația unui arc
acolo unde sfârșitul influenței Pământului se curmă
ca un arc de lumină peste îngrozitorul
Nesfârșit Eter, mereu rece.
munca haosului și a ordinei s-a transformat
în altceva, conectat de altceva, conectat în aer.

Îl joci pe Hamlet, ca prima rază de plasmă îndoită.
cu o expresie indecisă a poeziei pure.

Planeta arde, o privești prin licărul flăcărilor de metan
mirosul estompează gândirea spre leșin
Țipătul e undeva aproape. Cerul, de magmă și el
Un bărbat cară lăzi cu arme într-un hotel

Un copil e împușcat pe loc, se juca în parc cu un pistol
jucărie
avocații declară că lumea care arde, este un mit, dar
totuși în rugăciuni
ei cer ca Dumnezeu să-i audă și să-i salveze. Și EL, deși are în
pază triliarde de stele,
ascultă. Care e cauza, dacă nu dragostea. Cum dracu a
devenit
totul haotic? mi-aduc aminte cum stăteam
nas în nas îmbrățișați la Big Bang...

---

* Rowan Ricardo Phillips (născut în 1974 în New York City) este poet american. A câștigat premiul Whiting 2013 și un Anisfield-Wolf Book Award în 2016.

Lucille Clifton *

Poem pentru haina mea galbenă

Azi îmi plâng haina.
cartoful meu vechi
mama mea galbenă.
calul meu cu nasturi.
cojocul meu
azi își schimbă pielea
ca un șarpe,
refuzând să-mi ierte spinarea

pentru a fi mare
pentru a fi bătrâna
pentru că am ajuns ca ceilalți
care poartă manșete și mâneci fandosite.
crapă pielea cu zgomot de bici
s-a destrămat....

teribila mea profesoara, la finele școlii:
la naiba cu brațele pe care le vrei,
șuieră ea printre dinți,
fii bucuroasă când îți este frig
la brațele astea, pe care încă le mai ai.
Traducere : AG

---

* Lucille Clifton (1936 - 2010) a fost o poetă de culoare, scriitoare și educatoare americană din Buffalo, New York. Din 1979 până în 1985 a fost Poet Laureat din Maryland. Clifton a fost de două ori finalistă pentru Premiul Pulitzer pentru poezie.

Enzo Surin*

Când noaptea e plină de comete...

Există vreun loc în care omul negru poate
fi frumos? privit în lumină? să poată fi atins?

E oare destul spațiu ca să-și crească copii săi negri
ca un om obișnui, ca orice alt tată,
și nu ca pe o linie de text într-o lista monotona de nume

să nu riște să fie un asteroid sau o planetă pustie
ci o cometa strălucitoare studiată cu respect și mirare

admirat pentru traiectoria sa fermă
prin cerul întunecat, făcut din asfalt și din lumina lunii
să fie celebru și numit *o magnifică stea*?

---

* *Enzo Silon Surin, Haitian-born poet, educator, speaker, and social advocate, is the author of When My Body Was A Clinched Fist (Black Lawrence Press, 2020). He is Professor of English at Bunker Hill Community College and founding editor and publisher at Central Square Press. He lives in Boston, Massachusetts.*

Două poeme cu Phillis Wheatley *

Culoarea lor este diabolică

Ce spun ei că sunt
Și ce fac ei de fapt
Este ceea ce Phillis a auzit.
Este ca și cum nu s-ar fi aflat si ea acolo.
Este ca și cum ar fi o fantomă, la o aruncătură de băț, auzind
Înjurăturile morților vii -
fapt pe care, ea a fost educată să creadă:
Nicio persoană decentă nu-l face într-o biserică.

Cum spun ei că o iubesc...
Și cum se uită toți la ea
Este ceea ce Phillis observă;
De parcă ar fi o gaură în buzunar
Prin care banii se scurg.

Dumnezeu iubește pe toți - chiar și păcătosul,
(ei spun)
Chiar și un cârciumar neputincios se poate baza
Pe o bucată de carne, un rest într-o farfurie
(ei spun).

Ce mărturisesc ei
Și ce-și șoptesc ei la ureche
Este la fel de întunecat ca pielea ei,
ce înconjoară părțile opuse
Ale gurii.

Este ea o copie bună a Bibliei?

„După ce am fost adusă din Africa în America”

Mila m-a adus din țara mea păgână,
Mi-a învățat sufletul înflăcărat pentru a înțelege
Că există un Dumnezeu, că există și un Mântuitor:
Odată ce mi-a răscumpărat sufletul
nici nu am mai căutat, nici nu am știut.
Unii văd neamul nostru un adevărat neam blestemat,
„Culoarea lor este un colorant diabolic”.
Amintiți-vă, creștini, negri, negri ca și Cain,
Pot fi perfecționați și se pot alătura trenului angelic.

---

* Phillis Wheatley, (1753 - 1784) a fost primul autor afro-american al unei cărți de poezie. Născută în Africa de Vest, a fost vândută în sclavie la vârsta de șapte sau opt ani și transportată în America de Nord. Ea a fost achiziționată de familia Wheatley din Boston, care a învățat-o să citească și să

scrie și i-a încurajat poezia imediat când i-au descoperit talentul. Într-o călătorie din 1773 la Londra cu fiul stăpânului ei, în căutarea publicării operei sale, a fost ajutată să întâlnească oameni proeminenți care i-au devenit patroni. Publicarea, la Londra, a Poeziilor sale despre diverse subiecte, religioase și morale la 1 septembrie 1773, i-a adus faima atât în Anglia, cât și în coloniile americane. Figuri precum George Washington i-au lăudat munca. Wheatley a fost eliberată din sclavaj de familia Wheatley, la scurt timp după publicarea cărții sale. S-a căsătorit în aproximativ 1778. Doi dintre copiii ei au murit ca prunci. După ce soțul ei a fost închis pentru datorii în 1784, Wheatley a sărăcit și epuizată de muncă a murit de boală. Ultimul ei fiu a murit la scurt timp după aceea.

traducere și note: AG

Hana Fratu

ultimul poem

Nu e greu
să crezi un zombi
de exemplu iei o femeie
de vreo 50 de ani și de vreo 50 de kile
nevastă, mamă și bunică
îi spui
femeie, ai o boală de gradul 4
s-ar putea să mori
în cel mult 6 luni
dar noi n-o să te lăsăm
încercăm să te salvăm
pentru asta însă
o să treci chinurile iadului
o să te operăm,
iradiem, otrăvim
și femeia de 50 de ani și de 50 de kile
tocmai fiindcă-i nevastă
mamă și bunică
se lasă operată, iradiată, otrăvită
în timpul asta moare, puțin
cîte puțin
de fiecare dată
și la urmă

după ce e hăcuită
arsă, otrăvită
femeii de 50 de ani și 50 de kile
i se spune:
...auzi, de fapt nu trebuia să mori
în astea șase luni
și nici după ele
am greșit puțin
diagnosticul
știi, la laborator
se mai încurcă lamelele
se mai pierd, se mai ascund ele păcătoasele
de lamele. așa că du-te acasă, trăiește!
Dar cum să trăiesc când eu sunt deja
obișnuită că-s moartă?
întreabă femeia de 50 de ani și 50 de kile?
nu știm și nici nu e treaba noastră răspund doctorii
hai, cară-te.
femeia se cară, așa moartă vie
și, de fapt
nu-i mai pasă că-i vie sau moartă
de-acum poate să i se întâmple orice
fiindcă ea e moartă
dar ceilalți sunt în viață
și fiindcă-i nevastă și mamă și bunică
femeia de 50 de ani și 50 de kile
devine zombiul păzitor al familiei ei
și al prietenilor ei cu patru sau două labe.
Oameni buni

nu fugiți de soldații plini de mușchi ori de arme
nu tremurați la gândul
unei bombe atomice chimice sau normale
nu vă ascundeți de drogatul care vrea cinci bani
pentru încă o țigară
nici de prim ministrul care amenință că va distruge
tot universul c-o apăsare pe butonul, de-o culoare sau alta.
Feriți-vă de femeia de 50 de ani și de 50 de kile
sau mai degrabă feriți-vă de medicii care spun tuturor
o să mori în șase luni, dar noi încercăm să te salvăm.
așa se creează soldatul perfect
transformându-l într-un mort viu
care nu are mormânt
ci doar familie
câteva animale
câțiva prieteni
și eventual patrie.

Hana Fratu- Israel

Sunete și tăceri

tăiat de copaci, transport
construit cabană, ciocăneli, fierăstraie
vreme rea, ropot de ploaie pe acoperișul nou de tablă
talângi de vaci
mâini care aplaudă: clap, clap, poc, poc
ecoul: (clap clap clap clap clap clank)

în capul mamei:
linia vocii
o linie bas
o linie treble
o linie zgomot
o line amor

Tatăl: eu sunt capul
capul familiei
trebuie hrăniți (zgomot de furculițe pe farfuria goală)
afară zgomot de decolare
deci: plec la lucru
câștig bani
clinchet de monezi
intrare la bar
ghitară, tobă, saxofon, full volume
sex, OK
Ecoul : Scr_E UN p_em

Mama :
aşa voi face
am făcut
cum e?
şi acum?
auuuu
se naşte un copil
durere, urlete...

---

ce se aude?
neaţa baby
noapte bună baby
baby bună noapte
bun baby noaptea
bună dimineţa mami
mami mami mamaie
tati tati tataie
zgomot de masă
zgomot de scaun
tăcerea unui perete
scârţâit de căruţ (landou)
pleosc ploosc în baie
blourp... săpun care alunecă în apă

---

mama:
aceasta este realitatea mascată în COPIL
ce obosit/ă sunt/em

nu pot decide
nu pot ucide
e lumină, e farsă, e o simfonie

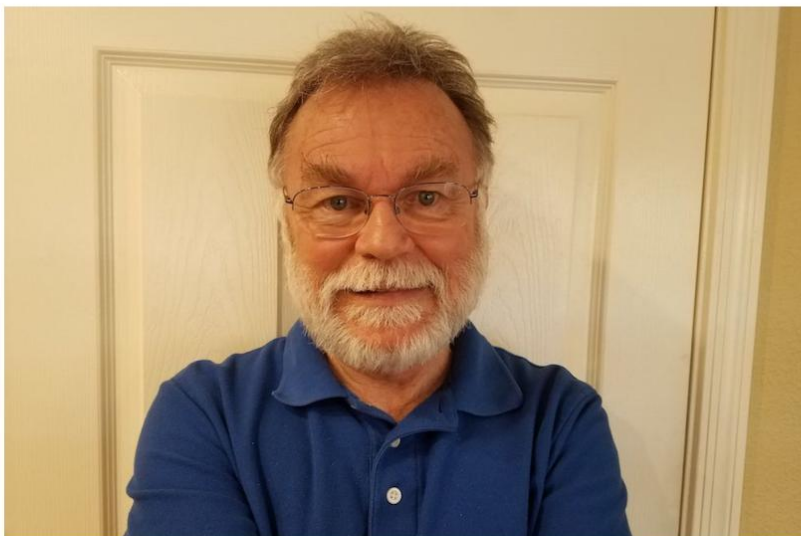
---

stau așa în natură cu gânduri în cap, grele cu o stâncă
dacă mă vezi dimineța, ajută-mă cu o privire blândă ...

AG

Alberto Ríos

Teodoro Luna mărturisește după ani de zile fratelui său, Anselmo, preotul, care trebuie să înțeleagă, dar înțelege oricum, mai mult decât cred oamenii

*

Eu mi-s sclavul nudului de femeie
Habar nu am cum să mă lepăd

Nu mă pot împotrivi unei femei goale
care pune întrebări

O femeie fără haine devine altceva

o văd într-o farfurie, cu pere verzi

Anselmo, tu înțelegi ce înseamnă să spun
fără haine?

Sânii ei sunt că doi lei
în fața bibliotecii publice din New York,

Ții minte o carte poștală trimisă de mine?
În leii aceia se simte ceva

Pentru că emit sunete
numai sunete și degetele mele

O văd în toate cele. Ea e leoaica
Iar perele, sunt literele alfabetului

Copil fiind, pentru murdar spuneam W
Y, pentru un mic o

Ea e.. haina udă atârnată pe o frânghie,
sau, ca să fiu mai intim

buricul, vârful perii, știi ce sunt? părți ale femeii
pe care eu le numesc pălăria dansatoarei spaniole,

sau mai pompos, uneori casca infanteristului de le război.
uneori, după-amiază ele zac adormite, ca niște desene

Ca piatra aruncată într-un lac

aceste părți ale femeii sunt curbe imperfecte

Vârtejuri de apă circulând pe sub valuri
mă ajung la mal, Anselmo.

Fără îndoială, sunt mai puternice
Și mai rapide decât mine.

E ca și cum ai privi omul cu lasoul
cel care face dintr-o sfoară un cerc perfect în aer,

Pedro Armendariz, în filmele mexicane,
Sau Will Rogers. Nu are importanță cine

El va face un lasou mare în jurul său
și al unei femei culeasă din public

Și eu sunt acea femeie prinsă cu arcanul
Înțelegi Anselmo?

Iar eu gândindu-mă la o femeie
fără haine...

Devin bărbatul acela cu frânghia
și amândoi călărim doi cai separați...

Source: Teodoro Luna's Two Kisses (W. W. Norton and
Company Inc., 1990)

Alberto Ríos ***

Domnul Luna și istoria sa

Multe se întâmplă în lume
Cei mai mulți sunt ...pasageri
Dar unii ... conduc mașina
Copilul faraon Tutankhamon a inventat primul pat
în care să doarmă
În 1340, Thomas Blanket* a venit cu o sclipire
pătura ... Iar în 1932 (orice copil o știe) Teodoro Luna **
i-a întrecut pe toți precedenții inventând cum se face dragoste
Așa și vechiul zvon nostim care circulă,
după moartea sa, despre o anume statuie de bărbat
pe care porumbeii se așezau, dar nu pe cap sau pe brațe
ci pe faima lui, două duzini aveau loc...

Unele guri pricep gusturi,
altele rumegă cuvinte.
cele mai multe sunt legate de hrană
dar gura domnului Luna,
era obișnuită cu femeile
În ultimii ani, soția sa credea că el vorbește în somn,
dar greșea

gura sa se deschide într-un căscat
uneori semănă cu un pește
Se spune că un diamant perfect
este invizibil în apă.
Nu se știe cum a murit Domnul Luna,
Nici ce au făcut cu trupul sau neînsuflețit
Un zvon spune că de fiecare dată
ceda o bucată din sine,
dinăuntru în afară, treaz sau în somn,
se mai spune că a devenit o mie de femei.

traducere : AG

---

* Termenul blanket, în engleză, este o țesătură groasă din lână (pătură) inventată de Thomas Blanket, un artizan flamand care trăia în Bristol, Anglia, sec XIV

** Teodoro Luña (n. 29 October 1938) este un fotbalist peruvian.

*** Alberto Alvaro Ríos s-a născut pe 18 septembrie 1952, în Nogales, Arizona. A primit o diplomă de licență în 1974 și un MA în scriere creativă în 1979, ambele de la Universitatea din Arizona.

Julio Cortazar

Doua poeme traduse de Rodica Grigore

O scrisoare de dragoste

Tot ceea ce-mi doresc de la tine
e atât de puțin în fond
pentru că, în fond, e totul,

ca un câine ce trece, o colină,
nimicurile astea cotidiene,
spicul și părul și două turte,
mireasma trupului tău,
ceea ce spui despre un lucru oarecare,
împreună cu mine sau împotriva mea,

toate astea înseamnă atât de puțin
și mi le doresc de la tine pentru că te iubesc.

să privești dincolo de mine
să mă iubești cu violenta nepăsare
a dimineții, țipătul
din clipa când mi te dăruiești să lumineze
chipul unui șef de birou,

iar plăcerea pe care-o inventăm împreună
să fie un alt semn al libertății.

De citit în formă interogativă

Ai văzut
ai văzut cu adevărat
zăpada astrele pașii catifelați ai brizei
Ai atins
ai atins cu adevărat
farfuria pâinea chipul acestei femei pe care-o iubești atât
Ai trăit
asemenea unei lovituri în frunte
clipa găfăitul căderea fuga
Ai știut
cu fiecare por al pielii înțelepte
că ochii tăi mîinile tale sexul tău inima ta blajină
pe toate trebuie să le arunci
să le plângi
trebuie să le inventezi încă o dată

Cei drepți

Jorge Louis Borges

Omul care își cultivă grădina, cum Voltaire dorea
Cel care este recunoscător că există muzică
El care găsește plăcere cercetând etimologia cuvintelor
Doi lucrători jucând în cafenea un liniștit joc de șah
Olarul admirând culoarea și forma
Pictorul desenând copiii din stradă
Tipograful care tipărește cu grijă aceste rânduri chiar de nu-i
plac
O femeie și un bărbat, care citesc ultimele strofe ale unui
cântec
Cel care mângâie un animal adormit
Cel care scuză sau iartă un rău sieși făcut
El care e fericit că există o scenă
El care preferă ca amicii săi să aibe dreptate
Toți acești oameni drepți, fără să știe, salvează Lumea !

Un popor al meu

Cântăreți trubaduri
povestitori mincinoși
dansatori nu prea flexibili
glumind fără rost
spartani în idei
poporul meu
spălând vase
umflând roți cu aer
sau baloane de sărbători
spălători de scări
servitoare obosite
paznici la mall
hamali în port

jucători la cazino
chelneri la bacșiș
bucătari transpirați
jazziști, bone la prunci
portari, frizeri, cerșetori
actori! , soldați !
doamne... ce soldați...
credincioși chiar, cu kippa
bărboși virili
râzând și dansând degeaba
dansând de ce? râzând de ce?
cu mâna mereu pe carte, în voia soartei... AG

Mama erou

de Jericho Brown

Ea nu ne deosebea
unul de altul
așa că eu și frații mei am crescut
bătându-ne pentru atenția mamei
ca niște pețitori colorați dintr-un mit grecesc.

Gata să facem rău,
mânjiți cu ciocolată în jurul gurii
până la ultima rezervă a mamei

Ea plângea la înmormântări
plângea când mă pleznea cu biciul
Mă bătea zilnic.
Mă intersează oamenii care sunt recunoscători
pentru bătăile primite în copilărie.

Nimeni nu mi-a oferit ce mama mi-a dat
Când ne trezea dimineață pentru școală
cu plesnituri de palmă aspră peste pulpele noastre goale
Această scenă de familie e întunecată.
Ar trebui să fiu recunoscător

Nimeni pe pământ nu știe câte avorturi trece o femeie
până când își riscă libertatea dând riscului un nume,
purtându-l la sân. Nu înțeleg cum de sunt în viață acum.
Că încă nu pot impresiona femeia aceasta care m-a biciuit
ca să devin o ființă.

Mi-am făcut mama bunică.
Ea îmi mulțumește sarutându-mi fii.
Recunoștința este neagră.
Neagră ca acel erou care revine de la război în țara care
conta pe moartea lui.
Mulțumesc lui D-zeu. Nu pot fi mai negru decât sunt.

Noaptea evreului rătăcitor

Strămoșii mei zac în iarbă înaltă a cimitirelor
sub stele care îmbie la rugăciune
pernele lor sunt cioplite din piatră
Un câine al nimănui privește nemișcarea
unui punct din zarea invizibilă
în infinita liniște
a deșertului Moab

Și el, ca și noi se roagă
fiecare cu ceremonia lui
scrisă în ceruri
spre care urcă Iakov
și fii săi icarieni

scara folosită de dute-vinoul îngerilor e cioplită din piatră
ghirlande de lauri se pun pe creștet
(ca o zăpadă caldă)
celor care se încumetă să urce
la o luptă inegală cu zeul...

Turism - Casa profetului

Casa asta
are o fațadă care sperie celelalte case
de după geamuri afumate pândesc
catrene indescifrabile

Cândva casa a fost a mea
apa izvora din pereți
scaunele erau făcute din vise

Dar un nebun a pus foc
în toate camerele
în frigul iernii
omul se încălzea arzând toate cărțile mele

apoi a scris într-o limbă necunoscută
profeții cu cărbune
pe pereții afumați
se pot citi și azi, după 1000 de ani
plătind un amărât bilet de intrare...

Cuprins

Dumitru Ichim	3
Poezii culese /scrise / traduse de Adrian Grauenfels	93
Adrian Munteanu.....	97
Hana Fratu.....	127
Alberto Ríos.....	133
Julio Cortazar.....	138

